THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY, NOVEMBER 15, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

91. N-RS. TREŠDIENA, 1967. GADA 15. NOVEMBRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 465—7902 (redakcijai), 921—7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531—4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Iespaidīgs brīvības gājiens Stokholmā

Sakarā ar asiņainās boļševiku oktobra revolūcijas 50. gadadienu Baltijas komiteja kopā ar trimdinieku organizācijām 6. novembrī Stokholmā bija rīkojusi demonstrāciju pret komūnistisko diktātūru.

Iespaidīgā demonstrācija sākās pilsētas centrā ar lāpu gājienu uz pilsētas namu. Par spīti ļoti nelabvēlīgajam laikam, gājienā piedalījās vairāk nekā 3000 cilvēku. Lāpu gājienā kā pirmā viena pati soļoja kāda baltiete ar plakātu „Brīvību Baltijai!" Viņai sekoja Zviedrijas, Apvienoto nāciju un ASV karogu nesēji, aiz viņiem visu Eiropas apspiesto tautu pārstāvji ar saviem karogiem.

Gājiena dalībnieki nesa ap 80 dažāda satura plakātu, piemēram: Brīvību Baltijai! Brīvību visām apspiestajām tautām! Vergi uzcēla ogļu pilsētu Vorkutu! Mēs nosodām kūdīšanu pret ASV! Gājienā piedalījās arī somi ar plakātu: „Kremļa lāči: Rokas nost no Somijas!"

Lielā Stokholmas pilsētas nama zālē ar 1500 vietām nevarēja uzņemt visus lietū izmirkušos gājiena dalībniekus. Protesta sapulci atklāja Baltijas komitejas priekšsēdis prof. Birgers Nērmans un pēc viņa klātesošos uzrunāja abu lielāko pilsonisko partiju vadītāji — liberālis prof. B. Ulīns un konservatīvais J. Holmbergs, tad garāku runu teica krievu rakstnieks V. Tarsis. Vēl runāja no latviešiem Bruno Kalniņš, no igauņiem rakstnieks A. Megi un no ungāriem A. Heinšs, arī zviedru jaunatnes pārstāvis J. Sīgbāns un zviedru sabiedriskā darbiniece A. Bratta.

Krievu rakstnieks V. Tarsis savas runas nobeigumā apliecināja, ka komūnisms ir jau iegājis norietā. Tautas Pad. savienībā nav vairs tādas kā Staļina diktātūras laikā. Arvien vairāk brīvību alkstoši cilvēki aktīvi vēršas pret apspiedējiem. Jau tagad brīvības kustība ir ļoti efektīva. V. Tarsis runāja angļu valodā, bet pabeidza, krievu valodā teikdams: „Mēs visi, arī latvieši un igauņi, drīz vien varēsim atgriezties savās brīvajās īstajās dzimtenēs!"

Iespaidīga un uz faktiem pamatota bija arī Bruno Kalniņa runa. Viņš runāja kā jau 50 gadu Pad. savienībā apspiestās strādnieku kustības pārstāvis un cita vidū izteica izbrīnu par to, ka zviedru atklātība nemaz nereaģē pret apspiešanu Pad. savienībā, lai tai pašā laikā skaļi protestētu pret diktātūru Spānijā, Portugalē un Grieķijā. Pacelt savu balsi pret Pad. savienību tā neuzdrošinās!

Iespaidīgās demonstrācijas sarīkošanā no latviešu puses visaktīvāk piedalījās Nacionālais fonds un Daugavas Vanagu organizācija. Demonstrāciju pārraidīja arī zviedru televīzija un radio.

— s.

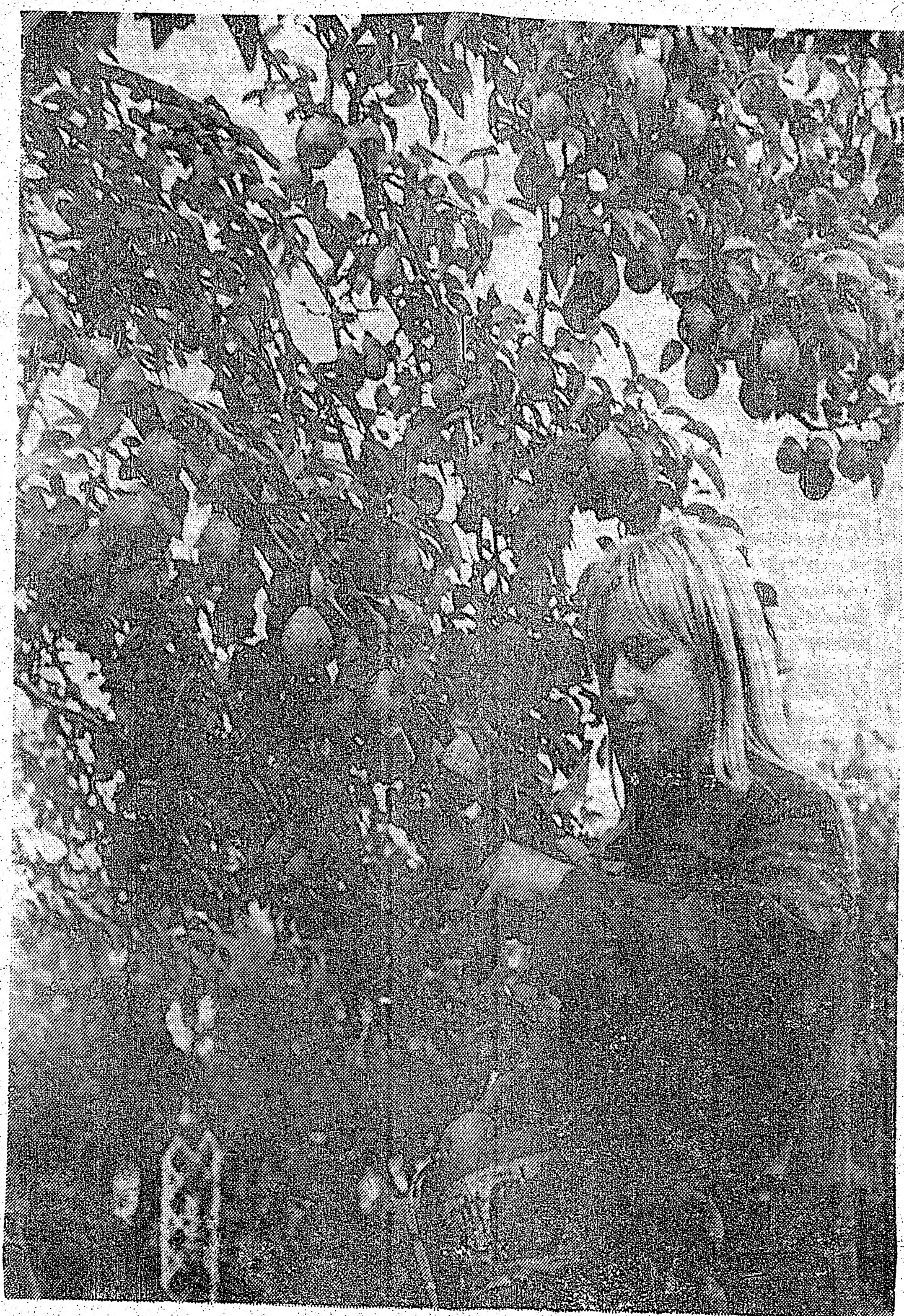

VĒLĀ RUDENS RAŽA

„Šie ir paši pēdējie, vēlīnie bumbieŗi, noderīgi vienīgi konservēšanai," paskaidroja 12 gadu vecā Sv. Katrīnu latviešu skolas audzēkne Rita Barkāne savā dārzā Stamfordā pie Niagaras.

Atspēko Maskavas lielīšanos

Mēģinājumā atspēkot padomju propagandas dzirnavu melu un puspatiesību pastiprināto maliemu sakarā ar komūnistiskā režīma 50 gadu jūgu, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis profesors P. Lejiņš iesūtījis rakstus ASV sūtnim Apvienotajās nācijās A. Goldbergam un AN ģenerālsekretāram Utantam.

Vēstulē A. Goldbergam ASV latviešu 200 organizāciju vārdā izteikts protests pret Pad. savienības apgalvojumiem, ka komūnisms pakļautajām tautām atnesis labklājību, laimi un progresu. Lūgts ASV sūtņa Apvienotajās nācijās atbalsts šai tautu forumā reiz par visām reizēm noskaidrot, ka padomju valdība Latvijā un Baltijas apbabalā rezultējusies absolūtā politiskā pakļautībā un apspiešanā, saimnieciskā nabadzībā un īpatās kultūras iznīcināšanā. Šis bēdīgais „sasniegums" apvienots ar parastām politiskā terrora metodēm, deportācijām, sodiem un mocībām.

Vēstulei Goldbergam pievienots arī Utantam adresētā protesta noraksts, plašāk iztirzājot padomju valsts 50 gadu progresa īstenību un nesalīdzināmo postu, kuŗu šis „progress" sagādājis pakļautajām tautām, kaut savās propagandas runās Pad. savienība arvien uzsveŗ, ka atnesusi okupētajām valstīm laimi, brīvību un labklājību. Ar šo rakstu ALAs valdes priekšsēdis iesniedz Apvienotajām nācijām „kategorisku minēto Pad. savienības apgalvojumu noliegumu (denial), īpaši attieksmē uz latviešu tautu", kuŗas brīvā, neatkarīgā republika okupēta 1940. gadā. Norādīts arī uz plašo un precīzo pieejamo informāciju, kas vēsti par latviešu tautas dzīves panīkšanu visās nozarēs padomju okupācijas laikā. Tādēļ arī Pad. savienības apgalvojumi par komūnistu revolūcijas 50 gadu sasniegumiem un ieguvumiem šķiet tik smieklīgi un nemorāli, īpaši latviešu tautai.

Raksts beidzas ar cerību, ka Utants AN ietvaros Pad. savienības nodarījumus Baltijas valstīs apgaismos starptautisko likumu un principu, AN chartas un cilvēciskā goda prāta skatījumā.

Ievērojot ASV pēdējās nedēļās radušos mazo popularitātes vilnīti, kuŗu padomju propaganda sacēlusi domāt nespējīgajos tautas slāņos, ALAs valdes iesniegums AN ne tikai apsveicams, bet liek arī nožēlot, ka pārējās latviešu vadītājas organizācijas brīvajā pasaulē šai ziņā nav izrādījušas lielāku aktīvitāti. Vai vēl nepieciešams atgādināt, ka tikai vienībā mīt spēks?

— ns

Apliecināsim vienotību un nacionālo apziņu!

Pienācis atkal laiks, kad Kanadas latviešiem jāapliecina sava vienprātība, vienotība, nacionālā apziņa un latviskā stāja, lai visi skaidri redzētu, ka mūsu sirdīs turpina kvēlot tautas un tēvzemes mīlestības liesmas, kuŗās līdz šim sadeguši un sadegs visi svešie elementi, kas tiecas šīs liesmas apslāpēt.

Ja atsevišķajam cilvēkam augstāka vara noteikusi mūža ceļa gaŗumu, kuŗu ejot, tam jāatstāj pēcnācēji savai tautai, tad tautas pastāvēšanai noteiktu ilguma robežu nav, jo Dievs tai piešķīris tiesības dzīvot mūžīgi. Tomēr katras, arī latviešu tautas pastāvēšana ir atkarīga no dažādiem ārējiem faktoriem un, protams, arī no katra tautas locekļa asinsbalss stipruma un patstāvīga nacionālā gara, kas, saplūstot sirdsdegsmē savai tautai un tēvzemei, rada gara kopības apziņu un tautas pastāvēšanu.

Tāpat kā daudzām citām tautām, latviešiem pastāvēšanas griba ir spēcīga. Kā neredzama saite tā saista sirdis nešķiramā kopībā. Gan ārēju apstākļu radītā smagā pārdzīvojuma laikā, kad atsevišķajiem tautas locekļiem cīņa par eksistenci kļūst pārāk smaga, īpaši svešumā izkaisītajiem, trūkstot visas tautas atbalstam, dažkārt siržu saites it kā pagurst. Bet tikko apstākļi uzlabojas, tās atjaunojas, tautas kopības strāva atkal plūst arvien intensīvāk. Tā pēc ārēju apstākļu radītā paguruma, ko jau esam piedzīvojuši, iestājas nacionālās apziņas atmoda.

Kanadas latvieši, kas svešā zemē vaigā sviedros ieguvuši zināmu saimniecisku stabilitāti, materiālo krizi jau pārvarējuši. Kļūstot materiāli arvien neatkarīgākiem, rodas arī vairāk iespēju atkratīties no svešajām ietekmēm, īstenot sūtības lielāko uzdevumu — kalpot savai tautai.

Laikā no 18. — 28. novembrim visā Kanadā notiek Latviešu nacionālās apvienības padomes vēlēšanas, kuŗās no mūsu vidus jāizrauga spējīgākie un rosīgākie pārstāvji — 30 padomes locekļi, kas vadīs un veidos mūsu latvisko dzīvi Kanadā. Kandidātu sarakstā ir 49 vārdi — 45 vīrieši un tikai 4 sievietes. Kaut varēja būt vairāk kandidāšu, ir tomēr labi, ka arī sievietēm atkal dota iespēja strādāt nacionālajā darbā un apliecināt savas spējas. Augstvērtīgi panākumi iespējami vienīgi tur, kur vīriešu un sieviešu darbs iet roku rokā, sirdi sirdī. Nav jābažījas, organizētas sievietes arī sabiedriskajā darbā svešumā jau parādījušas savas spējas. Viņas, strādājot nacionālajā darbā, paliks uzticīgas savai sūtībai, būs latvisko tradiciju stiprinātājas, mātes valodas saglabātājas un nemitīgas saucējas svešumā izkaisītajiem tautiešiem: Nesiet Dieva dotās tiesības un senču mantojumu dziļi savās sirdīs un dvēselēs!

Jāpriecājas, ka mums vairs nav opozicijas, jo vēlēšanu sarakstā redzami arī darbinieki no kādreizējo opozicionāru vidus. Un tā ir labi, jo katra apzinīga latvieša pienākums ir rūpēties, lai trimdas saimē valdītu vienprātība.

Mēs nedrīkstam neauglīgos ķīviņos izšķiest savus spēkus un ļaut sirdīs sakrāties žultij vienam pret otru, vienai organizācijai pret citu. Mums visiem spēkiem jāatbalsta mūsu skolas un jaunatnes organizācijas, lai nenotiktu tā, ka pēc gadiem mūsu baznīcās un latviešu namos pulcēsies vienīgi sirmgalvji, jo jaunā audze būs asimilējusies.

Tādēļ pirmajā vietā liekams nopietns darbs, vienprātība un sirsnība pašu vidū, tad arī viss pārējais veiksies labāk. Nākošajiem LNAK padomes locekļiem par to jau tagad nopietni jādomā.

Tautietes un tautieši Kanadā, apliecināsim, ka mūsu kopības apziņa ir stipra, ka mūsu latvisko siržu kontakti nav apstājušies un nacionālais strāvojums pa tiem plūst spēcīgi. Tādēļ visi kā viens piedalīsimies Kanadas latviešu centrālās organizācijas vēlēšanās! Dosim ievēlētajiem pārstāvjiem iespējami lielāku morālu balstu un spēku, lai tie ar visu tautiešu atbalstītu enerģiju varētu iestāties par mūsu ineresēm un jo ātrāk palīdzēt pārvarēt depresiju tam pagaidām vēl krietnajam tautiešu skaitam, kas līdz šim nav iekļāvies mūsu kopīgajā nacionālajā dzīvē.

Ievēlot LNAK padomē pārstāvjus no jaunās un vecās paaudzes, kas būs tiesīgi runāt un rīkoties visu Kanadas latviešu vārdā, mēs būsim pakalpojuši arī mūsu jaunatnei, par kuŗas nākotni mūsu centrālā organizācija rūpēsies visvairāk, lai jauno audzi pasargātu no svešām ietekmēm, jo tieši jaunatnes uzdevums turpmāk būs visatbildīgākais — saglabāt un, ja vajadzēs, arī nodot nākošajām audzēm mūsu garīgās un materiālās vērtības.

Biruta Senkēviča

Prof. Dr. Kārlis Dzelzītis

Komūnisma bankrota 50 gadu

I

„SOCIĀLĀ REVOLŪCIJA" ATPALIKUŠĀ AGRĀRZEMĒ

Pirms 50 gadiem, 1917. gada 6. un 7. novembrī, krievu revolūcionārs Vladimirs Ļeņins (Uljānovs) ar saviem līdzcīnītājiem, sadumpotiem Kronštates matrožiem un Pēterpils garnizona zaldātiem izdarīja valsts apvērsumu, kas iegājis vēsturē ar oktobŗa revolūcijas nosaukumu (pēc vecā kalendāra stila). Ļeņins vadīja krievu boļševiku partiju, kas bija maza neiespaidīga grupa revolūcijas sākumā, 1917. gada martā. Izdarīto apvērsumu boļševiki melīgi nodēvēja par sociālo revolūciju", apgalvojot, ka tās galvenais dzinējspēks bijuši Pēterpils strādnieki. Viņi paregoja oktobŗa revolūcijai jo drīzu uzvaru visā pasaulē.

Šo rindiņu rakstītājam, kas toreiz studēja Pēterpils universitātē un reizē arī kaŗa juridiskajā akadēmijā, bija iespēja personīgi vērot šīs revolūcijas norisi un it īpaši tās svarīgāko etapu Ziemas pils šturmēšanu, kur bija nocietinājusies Krievijas pagaidu valdība. Lai atļauts tādēļ nodot nozīmīgu liecību.

Ziemas pils iesturmēšanu izdarīja Kronštates matroži pēc tam, kad sturmēšana bija pietiekami sagatavota ar bruņukuģa „Aurora" lielgabaliem. Matrožiem palīdzēja Pēterpils garnizona kājnieki un savervētie „sarkanie gvardi". Strādniekus kaut cik ievērojamā skaitā starp revolūcijas „taisītājiem" neredzēju, ja neskaita skatītājus ielās, to vidū arī mani, kas toreiz man gandrīz maksāja dzīvību. Bet tas ir epizods, kas neietelp šī raksta ietvaros. Še gribu tikai godīgi liecināt, ko redzēju un ka t. s. oktobŗa revolūcija nebija nekāda sociālā revolūcija. Tāda atpalikušā pusanalfabētiskā agrārzemē arī nebija iespējama. Tā bija militārs apvērsums par excellence. Paši strādnieki, kuŗu lielāko daļu veidoja fabriku dūmos apkvēpināti un analfabētiski pilsētās ieplūduši zemnieki, par kaut kādu „sociālu revolūciju" neinteresējās, šādu jēdzienu nemaz nesaprata, izņemot nedaudzus kvalificētos strādniekus, kas bija jau iestājušies boļševiku partijā. Cara Krievijas jaunās rūpniecības nelielā strādnieku - zemnieku šķira, kas veidoja tikko 2% no kopīgā iedzīvotāju skaita, kā Pēterpilī, tā citās Krievijas pilsētās visumā palika nomaļus no boļševiku revolūcijas un arī vēlāk neieguva nekādu teikšanu komūnistu diktātūras valstī. Revolūcijas stratēģis Ļeņins zināja, ka apvērsums būtu notiesāts jau iepriekš uz neizdošanos, ja to pamatotu uz rūpniecības strādniecību. No vēlākām dziļākām boļševiku revolūcijas studijām man kļuva zināms, ka apvērsums bijis priekšzīmīgi sagatavots: boļševiki jau iepriekš bija noorganizējuši kā Kronštatē, tā Pēterpilī visās kaŗaspēka daļās slepenas militārās komitejas, kuŗas rīkojās pēc iepriekšēja mērķtiecīga plāna.

Nespējīgo pagaidu valdību ar „zelta muti" Kerenski, kuŗa sastāvēja no tipiskiem krievu inteliģentiem — daudzrunātājiem un mazdarītājiem — apvērsums pārsteidza pilnīgi nesagatavotu. Kerenskis gan mēģināja aizstāvēties ar junkuru skolu audzēkņiem un sieviešu bataljoniem, bet, protams, cīņu zaudēja. Kā visur, arī šoreiz uzvarēja labāka organizācija un dalībnieku vienprātība. Varētu vēl piezīmēt, ka gandrīz visi oktobŗa revolūcijas vadoņi bija nevis krievi (izņemot Molotovu), bet citu tautību piederīgie vai tādi, kas ilgāku laiku dzīvojuši Rietumos, ieguvuši tur labu izglītību un iemācījušies efektīvas organizācijas metodes. Trockis, Zinovjevs un Kameņevs, piemēram, bija žīdi. Kāds jaunāks pētījums apgalvo, ka arī pats Ļeņins bija žīdu izcelsmes, no daudzbērnu žīdu ģimenes, no kuŗas Uljānovi pieņēmuši vienu zēnu par audžu dēlu tikko mirušā pašu zēna vietā. Ļoti spējīga organizācijas figūra bija gruzīns Staļins. Apvērsumā piedalījās arī daži latvieši, kuŗiem vēlāk boļševiku revolūcijā piekrita ievērojama loma, ar ko, protams, mums nav ko lepoties, bet vēsturiskās patiesības dēļ tas jākonstatē.

Kā Ļeņins ieguva Kronštates matrožu un citu armijas daļu atbalstu? No trimdas Šveicē viņš atgriezās tikai 1917. gada 16. aprīlī pēc tam, kad Krievijas demokratiskā revolūcija bija devusi arī boļševiku partijai brīvību darboties. Pirms atgriešanās viņš parakstīja ar Vācijas ģenerālštābu slepenu vienošanos: Ļeņins saņēma milzīgu summu vācu zelta markās, par ko apņēmās sagraut krievu bruņoto spēku disciplīnu ar boļševiku aģitāciju. Tāpat kā daudz vēlākajā 1939. gada Molotova - Ribentropa noligumā, katrai līguma parakstītājai bija savi mērķi, bet vienu ceļa gabalu abi apņēmās iet un rīkoties kopīgi, paredzot viens otru beigās piemānīt. Vācieši tā cerēja likvidēt austrumu fronti ar Krieviju un savu spēku lielāko daļu pārsviest pret rietumu lielvalstīm un tās sakaut, bet pēc krievu armijas sabrukšanas ieņemt arī vēl lielas territorijas Krievijā. Ļeņins, turpretim, plānoja vācu naudu izlietot kā degvielu un stichiskajā Krievijā radīt tādu pasaules ugunsgrēku, kas beigās aprītu arī pašu degvielu devēju — Vāciju. Ļeņins, tāpat kā pārējie boļševiku vadoņi, bija amorāliska persona, kas morāli uzskatīja tikai par „buržuazisku aizspriedumu". Tādēļ viņš arī bija gatavs pārdot savu dzimteni par Jūdasa algu, ja vien ar to varēja pakalpot boļševiku revolūcijas mērķiem. Ļeņinam pieraksta izteicienu: „Es spļauju uz Krieviju!" Krievija viņam bija tikai etaps ceļā uz pasaules revolūciju.

Pēc parakstītā nolīguma vācieši izlaida Ļeņinu kā bīstamu spridzekli cauri Vācijai aizplombētā vagonā (lai novērstu viņa satikšanos ar kādiem vācu revolūcionāriem). Pārējiem krievu emigrantiem no Šveices bija jābrauc apkārtceļš caur Angliju, no turienes pa bīstamo jūras ceļu caur Norvēģiju. No tā redzams, cik lielu svaru vācu ģenerālštābs lika uz to, lai tik eksplozīvo krievu armijas grāvēju ātri un droši nogādātu vajadzīgajā vietā.

Atgriezies dzimtenē, Ļeņins tūlīt sapulcināja savus domu biedrus, izklāstīja savus plānus un nekavējoties sāka darboties. Par

(Turpinājums 8. lpp.)

Kreditsabiedrības biedri!

PIEDALIETIES LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES VĒLĒŠANĀS LAIKĀ NO 18.–28. NOVEMBRIM.

Vēlēšanu materiālus varat saņemt Toronto latviešu kreditsabiedrības birojā (491 College St., Toronto 4, Ont.) katru dienu no plkst. 12—8 vakarā, sestdienās no plkst. 9—1 dienā.

LNAK nodeva par 1967. gadu jums samaksāta.

Padomju imperiālisma gūstā

[illegible]

LATVIJA

[illegible] TREŠDIENĀ, 1967. GADA 15. NOVEMBRĪ

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

[illegible]

REDAKCIJA EIROPĀ

[illegible]

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi [illegible]

Sludinājumu maksa: [illegible] par 1 collas slejas telpu.

[illegible]

(Turpinājums sekos)

LASĪTĀJU VĒSTULES

KATRĀ LATVIEŠU CENTRĀ IR SAVI „MĪLULIŠI"

[illegible] Andreja Jansona [illegible] teikšajam, ka visādi valdnieki un pasaulīgās varas ir gāzušas, bet Dante un klasiskā māksla vēl nekad, vienalga, vai tā būtu skaņu, tēlotājas, literatūras vai citā mākslā.

Katrs latvietis, kuram darīšana ar mākslu, koledžām un universitātēm, zina, kā tur māca un ko tur māca. Pēc „Latvija Amerikā" 11. oktobra 81. numurā rakstītā gandrīz varētu noticēt, ka visa Ņujorkas valsts universitātes mūzikas fakultāte pārvērsta par modernās mūzikas centru. Mēs tomēr zinām, ka katrs tajā var izvēlēties tādas mūzikas studijas, kādas pašam vislabāk patīk un kādas var vislabāk izprast un sekmes gūt. Un tas jau ir katram indivīdam pats galvenais.

T. Vucina, Milvokos

☆

VAI IR NACIONĀLA POLITIKA?

Bija prieks lasīt LA 14. oktobra numurā Modra Zandberga rakstu „Jaunatnes darbs", kas parāda pareizu domu un virzienu. Mēs izdodam lielu naudu dažādiem nolūkiem, bet paši niekojamies ar tikai [illegible] jaunu latviešu ievadīšanu latviešu pasaulē (sūtot tos uz Garezeru u. t. t.). Vai kāds var teikt, ka svešumā latviešiem ir sava nacionālā politika? Tā jautā M. Zandbergs.

Tie ir patiesi vārdi, kas sevišķi attiecināmi uz saglabāšanas ideologiem. Patiesība taču ir tā, ka pirmajā vietā ir nostādīta „[illegible] dzīves politika", nevis jaunatnes vajadzības. Ja pēdējās būtu pirmajā vietā, tad vajadzētu būt konsekventiem un tā arī rīkoties.

Vispirms, saglabājot latviešu kultūru jaunās paaudzes galvās — mūžīgās dzīvības avotā, jo [illegible] gars nesatrūd, ja tas kopts un mūžīgi atjaunots paaudžu maiņās. Kas ir jau [illegible] gados un latvieši palikuši, to vajadzības var nostādīt otrā vietā, tie vairs nepazūs, [illegible]. Kas nav vairs latvieši, tiem nevajaga vairs ne latviešu baznīcas, ne latviešu nama, ne latviešu pūra lādēs sakrāto gara mantu. [illegible] baznīcas nav nekā līdzējušas, kā to nupat apraksta [illegible] prāvests Kr. Valters. Ir jau daudz latviešu, kas noraksīšami zaudējumos, bet neviens bērns nebūtu jānoraksta zaudējumos, ja par to rūpētos saglabātāji ar piemērotu nacionālu politiku.

Dr. A. Karps

☆

BEIDZOT!

Beidzot „Latvija Amerikā" 84. numurā lasām J. Cīpāna vēstuli, kāda jau sen vajadzīga. Var jau būt, ka tikai tagad esam tādai nobrieduši. Kam [illegible] domājošiem [illegible] visu [illegible] un konkrētos formulējumos ietērpt, bet darbīgiem — spēka pārvērst šai vēstulē ietērptās skaidrās domas darbos!

Mēs esam pārāk mazi, mūsu spēki pārāk niecīgi, lai tos šķiestu mūžīgās jubilejās, kas balstītas uz to, kas kādreiz bija. To pašu enerģiju un līdzekļus izlietojot, lai veidotu, rādītu un radītu spēkus, kas vajadzīgā brīdī no mūsu pašu vidus pierādītu, ka esam savas valsts cienīgi, mēs tiešām arī kaut ko panāksim. Tagad mēs savu enerģiju gribam izlietot, lai „klauvētu pie pasaules sirdsapziņas". Bet šī pasaule domāta spēkpilniem dzīvotājiem, ne vārguļiem lūdzējiem.

Manā uztverē jādara viss, lai atkal stipras darītu latviskās ģimenes (skaitliski un idejiski!), kuras kā dzīvas šūnas sevī glabā spēkus tautas kokam, kamēr pienāks izdevība visas šīs šūnas vienkopus saukt. Tas attiecas kā uz mums, tā dzimtenē dzīvojošajiem. Kā J. Cīpāns saka: „Ja latvieši trimdā un okupētajā dzimtenē nesaslēgsies kopā un nedarīs iespējamo kopīgo ilgu piepildījumam, tad nebūs ne brīvas Latvijas, ne latviešu tautas."

R. S., Čikagā

JĀNIS KLIDZĒJS

Viņu sejās nebija dziesmu svētku

STĀSTS

([illegible] turpinājums)

„Šie te abi — latvieši?"

Leitnants pamāja:

„Jā — abi, biedri pulkvedi."

Pulkvedis nepatikā novaibstījās un gāja tālāk.

Augusts Silāns gulēja, kā bija kritis. Abas viņa rokas bija izstieptas uz priekšu, it kā vēl pēc kaut kā sniedzoties pēdējā brīdī. Viņa kājas bija basas un aplipušas ar smiltīm.

„Jau pliki un basi, bet vēl kož, kur var. Atklāti sakot — ļoti saindēta tauta. To, ko viņiem dod, viņi neņem. Šiem vajaga to, ko paši iegrib! Vai tā var piegadi reālizēt? Nu redzams, kas te! Atindēšana neatmaksājas. Ir tikai viena izeja," pulkvedis piemiedza acis un pavilka ar roku gaisā tādu kustību, kas nozīmēja: visu noslaucīt!

Tad viņš paskatījās apkārt, vai nav tuvumā kāds no vietējiem, kas būtu dzirdējis, ko viņš saka. Nē, nebija. Tuvumā bija tikai biedri — Gorgels un Čerpukins.

Komisija gāja tālāk.

Pašas priežu jaunaudzes malā gulēja Staņislavs Silāns. Pār viņa seju krita saules gaisma caur priežu zariem un šinī spožumā likās, ka mirušā vaigos un zodā vairs nebūtu miesas, tikai balti kauli. Bija tā, it kā viņš, skumju pilns un reizē ļoti izbrīnījies, skatītos debesīs.

„Nu, te ir tas otrs! Tas nezināmais. Dīvains subjekts," teica pulkvedis un ātri novērsās. Viņš pats nezināja, kas tas bija, bet pēkšņi viņam bija tā, ka nevarēja ilgāk šī kritušā sejā skatīties.

Pēc brīža viņš nomurmināja:

„Jānoskaidro, jānoskaidro."

Tad pulkvedis Tatarenkovs pamāja kapteinim Gorgelam. Viņi abi pagāja sāņus.

„Vai tu nemanīji?"

„Ko tad? Neko tādu . . ." kapteinis sarāvās un ātri izņēma papirosu no lūpām.

„Vai tur tie trīs milići, kas stāv pie priedes, visi ir latvieši?"

„Jā," teica Gorgels.

„Tā jau domāju. Kad mēs gājām pie šiem diviem bandītiem . . . Nu, kā viņus sauca?"

„Silāni . . ."

„Jā, pie tiem Silāniem . . . tad visi trīs stāvēja nodurtām galvām un kaut ko runājās . . ."

„Tā? Runājās? . . ." Gorgels pievilka tuvāk šauteni.

„Runājās, jā! Tad viens no tiem, tas garākais, pacēla galvu un skatījās uz mums. Es pazīstu skatienus: tur bija naids, bieži pērta suņa naids pret savu saimnieku! Pie tam, man šķiet, viņiem ir žēl to divu."

Gorgels bailīgi paskatījās visapkārt.

Pulkvedis pēc brīža piebilda:

„Man ir aizdomas par visu latviešu nodevību — caur un cauri! Visi saindēti!"

Kapteinis Gorgels iebāza kreiso roku bikšu kabatā un šoreiz smaidīja kā uzvarētājs.

„Vai es neteicu pirms gada?"

Viņi abi klusēdami gāja vēl tālāk un apstājās pašā rudzu tīruma malā, kas te sniedzās līdz priežu jaunaudzei.

Pulkvedis viebās reizē ar pieri un muti.

„Šinī zemē mums nebūs miera, kamēr visi te būs iztīrīti — po čistuju! Sakarā ar sējas laiku mūsu apriņķī bija atlikts transporta saraksts L, pēc plāna Daļstroj. Jāziņo uz centru, ka mums ir nepieciešamība to reālizēt. Cik personu šis saraksts L aptver?"

„3000, biedri pulkvedi."

„Uzdodu jums nedēļas laikā pieprasīt vagonus."

Kapteinis Gorgels savu zilo uniformas cepuri uzlika atpakaļ galvā un līku roku salutēja. Biedrs kapteinis bija te, lai šo tautu iemācītu mīlēt arī tās cepures krāsu, kas bija galvā viņam pašam. Gan jau mīlēs, vai kā mīlēs! — viņš domāja, savu revolveri pašūpodams uz delnas. —

Pārmeklējot Silānu māju, to atrada tukšu. Pa grīdu bija izmētāti drēbju gabali, uz galda gulēja svētbildes rāmis. Dievmātes — Jaunavas Marijas bildi Lūcija bija izgriezusi un, ar bērniem no mājām aiziedama, paņēmusi līdz.

Jūnija rīta saulē mirdzēja rasainās bērzu un kļavu galotnes pār Silānu māju. Tanīs jau dziedāja tikko atmodušies putni un vieni paši klausījās savās dziesmās.

Pa dārzu bradāja brīvā palaistā govs, un suns pēc pārmeklētāju iziešanas apsēdās atkal uz istabas sliekšņa un gaudoja vienā gaudošanā.

„Velns lai parauj! Te pat visi lopi kā traki!" pulkvedis noskurinājās.

„Nav vērts par niekiem uztraukties, biedri pulkvedi. Visas lietas ir atrisināmas daudz vienkāršāk, nekā sākumā liekas," pasmējās kapteinis Gorgels.

Tad viņš pagriezās atpakaļ un no sava revolvera iešāva sunim lodi tieši galvā.

„Miers," viņš teica un gāja uz mašīnu. —

Kad izmeklēšanas komisija, savu darbu paveikusi un deviņus kritušos līdz paņēmusi, ar abām mašīnām no meža malas aizbrauca, tanī pašā vietā no rudzu lauka izlīda divi zēni — Ēriks un Izidors. Viņu abu mati bija gaišāki nekā sejas. Tās bija pelēkas no noguruma un salšanas, jo rudzu laukā no otras puses viņi bija ielīduši vēl gaismai austot. Nekustīgi guļot, viņi bija saluši un tagad, pārskriedami uz priežu jaunaudzi, arvien vēl drebināja. Izidors sāka klepot.

„Klusu!" nošņācās Ēriks. „Norij mēli, bet cieties, jo kas zina . . ."

Viņš bija vecāks. Viņam bija jau sešpadsmit, un viņš bija mācījies visādā pacietībā. Izidoram bija vēl tikai četrpadsmit, un viņš drebinājās no aukstuma kā nocirpts jērs.

„Pavingro, sasildies," teica Ēriks un pats locījās līdz zemei, lai aizdzītu vēsuma drebuļus. Šinīs lietās viņam bija pieredze, jo jau ne vienu vien nakti bija pavadījuši mežā kopā ar vīriem.

„Nu?" vaicāja Ēriks.

„Kas — nu?"

„Vai nebija vērts, ka paklausījāmies? Es teicu, ka te brauks lielie zilie un runās šo un to."

Izidors drebinājās arvien un, no bikšu kabatas izvilcis apbružātu maizes gabalu, sāka to ēst lieliem kodieniem.

„Jaunu bēdu dzirdējām — vedīs atkal," viņš atteica ēzdams.

(Turpinājums sekos)

Alvils Vītrups

Slavējams li[…]

JĀNIM JAUNSUDRABIŅAM[…]

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa ar žurnālu „Jaunā Gaita" 5. novembrī Latviešu namā Toronto bija rīkojusi Jāņa Jaunsudrabiņa 90. dzimšanas dienai veltītu vakaru, apvienotu ar viņa vārdā nosauktās prozas balvas ieguvēja oficiālu paziņošanu. Interesantais un vērtīgais sarīkojums, kas atzīstams par vienu no teicamākajiem šāda veida vakariem pēdējos gados Toronto, bija pulcinājis ap 120 apmeklētāju, kurus, sarīkojumu atklājot, uzrunāja programmas norises vadītāja Velta Toma.

Jauku ieskaņu deva Hamiltonas meiteņu sekstets Rota, nodziedot vairākas tautas dziesmas. Apmeklētāji priecājās ne vien par slavināmo dziesmu iestudējumu un simpatisko pasniegumu, bet arī par jauno dziedātāju pievilcīgo izskatu: visas bija tērpušās vienveida violetās kleitiņās ar dzintara kakla rotām, kā jau pienākas ansamblim, kas nu jau ieguvis vārdu un turpina strauji kāpt augšup pa panākumu kāpnēm. Ar tautas dziesmām Rotas meitenes ievadīja arī sarīkojuma otru daļu. Katrā ziņā tā bija apsveicama rīkotāju izdoma, pieaicinot šim izteikti literārajam vakaram arī iecienītu dziesmu vienību un tā norisē iesaistot arī jaunatni. Meitenes lieliski prata ar savām dziesmām viest klausītājos to noskaņu, kura šādam vakaram vajadzīga, lai tas labi izdotos. Rotas meitenes to prata paveikt, dodot īsti ieskanīgu prologu turpmākajai daļai.

Vakara pirmā daļa bija veltīta Jānim Jaunsudrabiņam. Arnolds Rasa labi izstrādātā referātā pakavējās pie viņa dzīves un darba, galvenokārt kā tautas rakstnieka. „Viņš ir tautas rakstnieks ne tādēļ, ka cēlies no latviešu tautas, bet gan tādēļ ka raksta par to," norādīja referents. Īsts tautas rakstnieks var nākt tikai no lauku vides, kur iepazinis dzīvo zemes spēku, nekad no pilsētnieku vidus. A. Rasa atzina, ka [...]

KULTŪRAS CHRO[…]

Jau Jaunsudrabiņam dzīvam esot, viņa stāsti un tēlojumi pašā tulkojumā parādījušies vācu periodikā. Laikā no 1949. — 1959. gadam 16 vācu žurnāli un laikraksti ievietojuši viņa darbus, Jaunsudrabiņa atstātā mantojuma vidū ir arī vācu valodā tulkotie romāni „Nauda", „Jaunsaimnieks un velns", luga „Invalīds un Ralla" un daži stāsti. Tulkojumus veikuši V. Šteplers, M. fon Dēna—Grube, H. Trape un Māra Linde. Jaunsudrabiņa pie-[...]

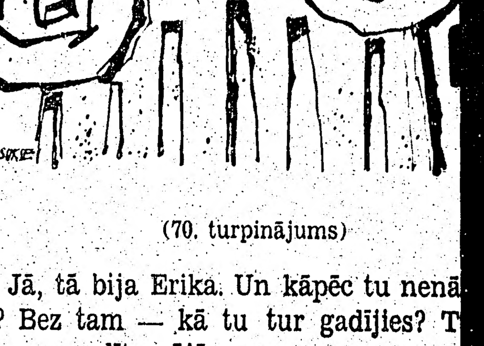

(70. turpinājums)

— Jā, tā bija Erika. Un kāpēc tu nenā[…] klāt? Bez tam — kā tu tur gadījies? T[…] vakaru pavadīt mājās.

— Vai ne? Un tāpēc tev likās, ka droš[…] vadīt laiku ar savām studentēm!

— Kā tu zināji, ka būšu Lūnā? Es pa[…] priekš nezināju!

— Tātad, tu atzīsti, ka vienmēr vēl sa[…] citām!

— Ne velna es neatzīstu! Satiekos ar […] jāsmejas! Kā tu gadījies Lūnā?

— Kad redzēju jūs abus sirsnīgi sarunā[…] nākam no augstskolas . . . — Maija pēk[…] vās.

— Tad tu mums sekoji? Spiegoji?

— Manis dēļ sauc to par spiegošanu, […] acīs iezibsnīja spīts.

— Redzi, Maija, to es no tevis nesaga[…] tu spētu ložņāt, uzmanīt, slapstīties. . . . F[…] Tu esi tikpat sīka, maza dvēselīte kā vi[…] jās!

Viņš pagriezās uz durvju pusi, bet ta[…] palika stāvam.

— Tikai vienu es nesaprotu: kā tu gad[…] augstskolas un kā tu zini, ka tā bija E[…] viņu nepazīsti.

— Vai nav vienalga? — Maija bija p[…] mēteli. — Sīka dvēselīte taču uzlasa visā[…]

Alvils Vītrups

Slavējams literārs sarīkojums

JĀNIM JAUNSUDRABIŅAM VELTĪTS VAKARS TORONTO

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa ar žurnālu „Jaunā Gaita" 5. novembrī Latviešu namā Toronto bija rīkojusi Jāņa Jaunsudrabiņa 90. dzimšanas dienai veltītu vakaru, apvienotu ar viņa vārdā nosauktās prozas balvas ieguvēja oficiālu paziņošanu. Interesantais un vērtīgais sarīkojums, kas atzīstams par vienu no teicamākajiem šāda veida vakariem pēdējos gados Toronto, bija pulcinājis ap 120 apmeklētāju, kuŗus, sarīkojumu atklājot, uzrunāja programmas norises vadītāja Velta Toma.

Jauku ieskaņu deva Hamiltonas meiteņu sekstets Rota, nodziedot vairākas tautas dziesmas. Apmeklētāji priecājās ne vien par slavināmo dziesmu iestudējumu un simpatisko pasniegumu, bet arī par jauno dziedātāju pievilcīgo izskatu: visas bija tērpušās vienveida violetās kleitiņās ar dzintara kakla rotām, kā jau pienākas ansamblim, kas nu jau ieguvis vārdu un turpina strauji kāpt augšup pa panākumu kāpnēm. Ar tautas dziesmām Rotas meitenes ievadīja arī sarīkojuma otru daļu. Katrā ziņā tā bija apsveicama rīkotāju izdoma, pieaicinot šim izteikti literārajam vakaram arī iecienītu dziesmu vienību un tā norisē iesaistot arī jaunatni. Meitenes lieliski prata ar savām dziesmām viest klausītājos to noskaņu, kuŗa šādam vakaram vajadzīga, lai tas labi izdotos. Rotas meitenes to prata paveikt, dodot īsti ieskanīgu prologu turpmākajai daļai.

Vakara pirmā daļa bija veltīta Jānim Jaunsudrabiņam. Arnolds Rasa labi izstrādātā referātā pakavējās pie viņa dzīves un darba, galvenokārt kā tautas rakstnieka. „Viņš ir tautas rakstnieks ne tādēļ, ka cēlies no latviešu tautas, bet gan tādēļ ka raksta par to," norādīja referents. Īsts tautas rakstnieks var nākt tikai no lauku vides, kur iepazinis dzīvo zemes spēku, nekad no pilsētnieku vidus. A. Rasa atzina, ka Jaunsudrabiņš devis nozīmīgus kultūrvēsturiskus darbus, dokumentējot zemes reformu u.c., vienreizējā meistarībā aprakstot lauku dzīvi, bet arī Latvijas skaisto dabu (Ar makšķeri).

Norādījusi, ka Jaunsudrabiņam ir ap 600 tēlojumu, kuŗi ir kā Latvijas dārgakmeņi — dzirkstīgi dzintara gabali, Velta Toma publikas priekšā aicināja iecienīto aktrisi Almu Maču. Viņa ar apbrīnojamu iejūtu no galvas norunāja trīs Jaunsudrabiņa tēlojumus — „Krāsns", „Mans tēvs" un „Stabulis". Almas Mačas sniegums bija baudījums un spirdzinājums garam. Likās, tas katru klausītāju aizveda atpakaļ tālā pagātnē, palīdzot iejusties Jāņa Jaunsudrabiņa bērnības pasaulē. Reizē tas modināja vēlēšanos, kaut reiz pienāktu diena, kad rakstnieku vakaros arī mūsu dzejnieki savus darbus nevis nolasītu lielākā vai mazākā izjūtā, bet noskandētu no galvas. Ja Alma Mača, kaut aktrise, var no galvas norunāt pat pagaŗus tēlojumus, kādēļ lai tad dzejnieki nespētu to pašu ar saviem parasti nesalīdzināmi īsākajiem darbiem, kuŗi taču nav vienkārši uzrakstīti kā kāda sarīkojuma apraksts laikrakstā, bet garā izloloti un sirdī iznēsāti? Tas nenoliedzami paceltu katra rakstnieku vakara vērtību un noskaņu, kuŗu tik bieži traucē lapiņu cilāšana un lasāmā meklēšana. Katrs klausītājs būs pateicīgs un priecīgāks labāk dzirdēt divus vai trīs dzejoļus, autora no galvas skandētus, nekā 10 no lapiņām nolasītu.

Vakara otra daļa bija veltīta Jaunsudrabiņa prozas balvas šāgada laureātam Andrejam Irbem Zviedrijā, kas nebija varējis pats ierasties Toronto, lai balvu saņemtu. Toties viņš bija atsūtījis vēstuli vakara dalībniekiem, kuŗu sarīkojuma beigu daļā nolasīja Velta Toma (skat. mūsu laikraksta iepriekšējā numurā). Ar godalgotā darba „Marisandra kaza" autoru improvizētā priekšlasījumā, izmantojot galvenokārt citātus no O. Krātiņa un A. Ivaskas rakstiem „Jaunajā Gaitā" un „Latvijā Amerikā", klausītājus iepazīstināja Dr. Pāvils Vasariņš, oficiāli arī paziņojot balvas piešķiršanu Andrejam Irbem. 1962. gadā dibinātais fonds 5 gadu darbības laikā piešķīris jau 3 prozas balvas. Runājot par Andreju Irbi, referents vaicāja, vai literāri eksperimenti neaizved autoru tālāk no tautas

(Nobeigums 4. lpp.)

KULTŪRAS CHRONIKA

Jau Jaunsudrabiņam dzīvam esot, viņa stāsti un tēlojumi paša tulkojumā parādījušies vācu periodikā. Laikā no 1949. — 1959. gadam 16 vācu žurnāli un laikraksti ievietojuši viņa darbus. Jaunsudrabiņa atstātā mantojuma vidū ir arī vācu valodā tulkotie romāni „Nauda", „Jaunsaimnieks un velns", luga „Invalids un Ralla" un daži stāsti. Tulkojumus veikuši V. Šteplers, M. fon Dēna—Grube, H. Trape un Māra Linde. Jaunsudrabiņa pieminekļa komiteja apsveŗ iespējas šos darbus izdot.

Bostonā viesosies Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda laureāts — gleznotājs Eduards Dzenis no Toronto, kuŗa darbu izstādi Amerikas latviešu tautiskās savienības telpās 19. novembrī plkst. 3 pēcpusdienā atklās šīs biedrības pr-ks L. Reiters. Izstāde, kuŗā būs skatāmas 35 Eduarda Dzeņa gleznas un grafikas, turpināsies līdz 26. novembrim.

Biruta Senkēviča

BITE RUDENS SAULĒ

Es šodien brīnījos no skrejas,
Cik karsta būt vēl spēji tu,
Un novēroju mušu dejas
Pa zāli lapām birušu.

Bet zirneklim bij tīkls spārēs,
To jūsmīgs novēroja viņš:
Tikko sniegā sastings ārēs,
Būs siltu staru krājumiņš.

Bet mani vilini tu velti,
Lai atkal steigā lidinos.
Maz iepriecina tavi zelti —
Kur darbi, čaklumu kas dos?

1968. - DZEJAS GADS

PA DZEJOĻU KRĀJUMAM KATRU MĒNESI UN VĒL DAŽI PA VIRSU

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, divpadsmit mazformāta dzejoļu krājumi uzsāk ceļojumu pie latviešu dzejas cienītājiem visur pasaulē. Apgāda Imanta Dānijā izdoti, katru mēnesi pa vienam tie parādīsies grāmatu galdos un abonentu pasta kastītēs. Bet tā nebūs pēc principa „kā pagadās" sakārtota dzejoļu krājumu serija: bez izņēmuma visi šie krājumi reprezentēs latviešu mūsdienu dzeju trimdā ar Veltu Sniķeri kā piemērotu jaunā pasākuma ievadītāju. Viņa jau kļuvusi arī par „klasisku" latviešu „jaunās dzejas" iezvanītāju, par ko viegli pārliecināties, lasot Sniķeres dzejoļus Daugavas apgādā 1950. gadā izdotajā trīs dzejnieku kopīgajā krājumā „Trīs autori".

Par šo „Mazo seriju" izdevējai Enitai Reitmanei pienākas pušķis rožu, īpaši vēl tālab, ka apgāds Imanta, atjaunodams darbību, iecerējis pievērsties tieši latviešu jaunās, modernās literatūras publicēšanai. Tā ir oriģināla uzdrīkstēšanās, kas varētu arī izraisīt veselu „pagriezienu" mūsu dzejas autoru komūnikācijā ar publiku. Šis pasākums dotu arī koncentrētāku ieskatu mūsu jaunās dzejas panorāmā, ko nevar panākt tikai atsevišķu dzejoļu publicējumi periodikā.

Apgāda informācijā pilnīgi pamatoti ierosināts šos krājumus izlietot apsveikuma kartīšu vietā. Tā tiešām apsveicama un oriģināla doma! Kālab sūtīt „bilžainās kartītes, kuŗas tik un tā pēc pāris dienām iemet papīrkurvī, ja to vietā ir formātam atbilstošs dzejoļu krājums, ko var lasīt un pārlasīt nezcik reižu? Piedevām, katra šāda „dzejas pastkarte" veicinātu mūsu dzejas jaunradi, kuŗai spēka netrūkst, vienīgi jāatduŗas pret publicēšanās iespēju šaurību.

Seriju var abonēt un to ieteicams darīt, jo abonenti pēc visas serijas iznākšanas dabūs dekorātīvu kaseti, kuŗā ievietot visus krājumus.

Autoru sarakstā ir vidējās un jaunās paaudzes dzejnieki trimdā. Liekas dabīgi, ka izdevēja domājusi arī par jaunatni trimdā, cerot uz tās atsaucību un interesi.

Atvieglināt šī pasākuma ceļu pie literāri ieinteresētiem jauniešiem tālab būtu viens no ļoti nozīmīgajiem uzdevumiem jaunatnes savienību un kursu vadībām. Tādi iestādījumi, kā Divreizdivi nedēļu nogaļu kursi, ALJAs, ELJAs, LNJAK un LSCS kongresi un semināri būtu tā dabīgā vide, kurā šie krājumi „justos kā mājās". Tādēļ vajadzētu jau savlaicīgi vienoties ar apgādu par latviešu dzejas izplatīšanu ar šo jaunatnes sanāksmju starpniecību — daudzo gaŗo literātūras apcerēšanu vietā še būtu konkrēts materiāls.

Imantas apgāda „Mazā serija" sāk iznākt šai rudenī, taču lielākā daļa krājumu iznāks 1968. gadā, kas solās būt ražas gads latviešu publicētajai dzejai, jo bez šī oriģinālā pasākuma vairāki jaunumi gaidāmi arī „tradicionālajā" grāmatniecībā.

Apgāds Ziemeļblāzma, ievadīdams savu „jubilejas gadu" (20 gadu pagājis kopš tā darbības sākuma), paredzējis izdot Andreja Irbes dzejoļu krājumu „Vientuļa laiva ir nošu zīme", kas aptveŗ laika posmā no 1949. — 1967. gadam rakstītus dzejoļus.

No Glenridžas Ņujorkas pievārtē nāk ziņa, ka Gunāra Saliņa „Melnā saule" beidzot lēks: dzejoļu krājumu izdod Grāmatu Draugs. Šis krājums pieskaitāms pie „sen gaidītajiem".

Astrīdei Ivaskai manuskriptā ir jau pilnīgi gatavs otrs krājums, kuŗam vēl nav virsraksta, bet puslīdz sarunāts izdevējs. Pēc „Ezera kristībām" Astrīde Ivaska izvirzījusies jaunās dzejas novada priekšplānā, meklējot jauno, kas ir būtisks. Kopā ar Baibu Bičoli un Ainu Zemdegu viņa veido mūsu dzejnieču „galotnes trijotni", bet tālab neaizmirsīsim jau godalgoto Ainu Kraujieti un dzejnieci „joprojām bez sava krājuma" Valdu Dreimani, kuŗai pēc sekmīgas „Brechta aizstāvēšanas" literātūras doktoru konkursā nu patiesi laiks klāt atklāt, ko īsteni slēpj viņas dzejas tīne, jo šur tur parādītais nācis pretī ar labu gaismu.

Ja „baumas" nevīļ, „kaut kas top" arī Zeltītei Avotiņai Vācijā.

Beigās kaut kur pavīdējusi ideja: izdot vienā sējumā žurnālā „Jaunā Gaita" publicētās un Astrīdes Ivaskas rediģētās cittautu dzejas (somu, igauņu, lietuviešu, zviedru un vācu) mazās antoloģijas.

Tā ir iecere, kuŗu apgādam Ceļinieks vajadzētu virzīt tālāk uz mērķi: atdzejošana ir sava veida dzejošana, kas tautas kultūras pūru tikai bagātina, ne otrādi. Beigu beigās — mēs esam daļa no pasaules un nemaz negribam būt no tās izolēti! Atdzejošanu, turklāt, var arī uzskatīt par sava veida „spēka pārbaudi". Ja kāds tam netic, lai ņem kādu dzejoli un mēģina „pārtulkot": viss vienas valodas resursu reģistrs še nostājas pret otras, — un vai tai valodai, kuŗā kaut ko vispār nevar pārtulkot, nemaz nerunājot par atdzejošanu! G. I.

Kārlis Ozols beidzis Mohawk kolledžu Hamiltonā (mechanikā) un uzsācis darbu The Steel Co. of Canada Ltd. Viņš pieder pie konkordijas Zelmenis saimes.

Mūzikas sūtnis

KANADIEŠU ŽURNĀLS IEPAZĪSTINA AR LATVIEŠU KOMPONISTU

Jau vairākus gadus Kanadas komponistu, autoru un izdevēju apvienība izdod mēnešrakstu angļu un franču valodā „The Canadian Composer". Žurnāla mērķis iepazīstināt lasītājus ar aktuālām parādībām Kanadas mūzikas dzīvē, jaundarbiem un mūziķu un izdevēju problēmām, ko kuŗām ne mazumu rūpju sagādā autora tiesību aizsardzības nepietiekamais likums šai zemē.

Šķirstot „The Canadian Composer" lappuses, atrodamas intervijas un apceres par daudziem kanadiešu komponistiem. Tomēr viņu vārdi — Dž. Veincveigs, L. Aplboms, G. Ridauts, H. Somers, O. Morovecs, Bekvits — allaž atkārtojas, liekot secināt par nevēlamu vienpusību žurnāla izveidojumā. Gaužām reti, starp citu, tikai dažās rindiņās līdz šim bijuši pieminēti Kanadas mūzikas dzīvē pazīstamo latviešu komponistu — Jāņa Kalniņa un Tālivalža Ķeniņa darbi. Tādēļ patīkami pārsteidza šī žurnāla oktobŗa izdevums, kuŗa vāku rotā Toronto universitātes mūzikas fakultātes profesora T. Ķeniņa uzņēmums pārraugot savu audzēkņu darbu. Žurnāla pirmajās lappusēs serijas „Iepazīstieties ar saviem kollēgām" ietvaros ievietots gaŗāks raksts par mūsu skaņradi — „Profesors Tālivaldis Ķeniņš — no diplomāta līdz komponistam" ar skaņraža uzņēmumu.

Dzīvi tvertajā tēlojumā pastāstīts, ka T. Ķeniņš gan sācis spēlēt klavieres agrā bērnībā un ar pirmajām kompozicijām iepriecinājis vecākus jau 7 gadu vecumā, tomēr ticis sūtīts uz Grenobli izglītoties, lai pēc Politisko zinātņu skolas beigšanas Parīzē sekotu tēva - diplomāta pēdās. Tā arī vēlākais mūzikas profesors Grenobles universitātē ieguvis zinātnisku gradu literātūrā. Kad padomju kaŗaspēka iebrukums Latvijā iznīcināja izredzes sākt diplomāta karjēru, T. Ķeniņš iestājās Latvijas valsts konservātorijas klavieŗu un kompozicijas klasē, kur J. Vītola stingri tradicionālajā vadībā modernās strāvas kompozicijā nekad netikušas pārrunātas. Stravinska toreizējos darbus Vītols pat nosaucis par „bezkaunīga vulgārisma produktu un kāpostiem"... 1945. gadā Ķeniņš iestājās Nacionālajā mūzikas konservātorijā Parīzē un savās mūziķa gaitās piedzīvoja visus grūtumus, kuŗus pēckaŗa laikmets šai pasaules metropolē varēja sagādāt topošam māksliniekam.

1950. gadā ieguvis pirmo godalgu par sonātu čellam un UNESCO stipendiju tālākām studijām ar Toniobjēnu (Tony-Aubien) un „trokšņu mūzikas" pārstāvi Olivjē Mesjānu (Messiaen), radās pirmie panākumi mūzikā arī ārpus Francijas robežām. Viņa „Septetu" atskaņoja Darmštatē ar spēcīgām atskaņām presē, kas tomēr T. Ķeniņu neatzinusi par gluži modernu. Tā arī viņa mūzika līdz šim laikam apzīmēta tikai par „laikmetīgi romantisku" vai arī par „konservātīvi modernu."

Kanadā ieradies 1951. gadā, pēc 9 mēnešiem T. Ķeniņš sāka darboties Toronto universitātes mūzikas fakultātē, kuŗā viņam piešķirta profesūra.

Prof. T. Ķeniņš ne tikai ar sirdsdedzi nododas jauno mūziķu audzināšanai, bet savu brīvo laiku pavada komponēdams kamermūzikas darbus. Kamermūzikas stils pēc komponista domām ir viņa īstais mūzikālās izteiksmes veids. Arī koŗa dziesmās T. Ķeniņa radītāja dzirksts izpaudusies ar panākumiem, jo vairākas viņa apstrādātās kanadiešu tautas dziesmas uzņemtas arī slavenā Festival Singers koŗa repertuārā.

Lielāko slavu prof. Ķeniņam tomēr sagādājuši viņa klavierdarbi jauniem pianistiem. Atzinīgas atsauksmes par tiem viņš saņēmis gan no skolotājiem, gan „mācekļiem" visās Kanadas malās.

Komponista jaunāko darbu vidū minami „Concertante flautai un klavierēm", kuŗu skaņu platē iespēlējis kanadiešu flautas virtuozs Roberts Aitkens, un „Svīta D mažorā" ērģelēm, kuŗu atskaņos šai sezonā Parīzē slavenā franču ērģelniece M. Alēna. Pašreiz T. Ķeniņš strādā gar darbu flautai, klarnetei un orķestrim, kuŗu pasūtinājusi Saskačevanas simfoniskā sabiedrība.

„Varbūt Tālivaldis Ķeniņš tomēr sekojis sava tēva pēdās, jo kas var noliegt, ka laba mūzika daudz liecina par kādas zemes raksturu. Un šī komponista mūzika varētu būt ļoti efektīvs sūtnis pasaules tālēs," beidzas raksts par latviešu komponistu kanadiešu žurnālā. S. Sniedze

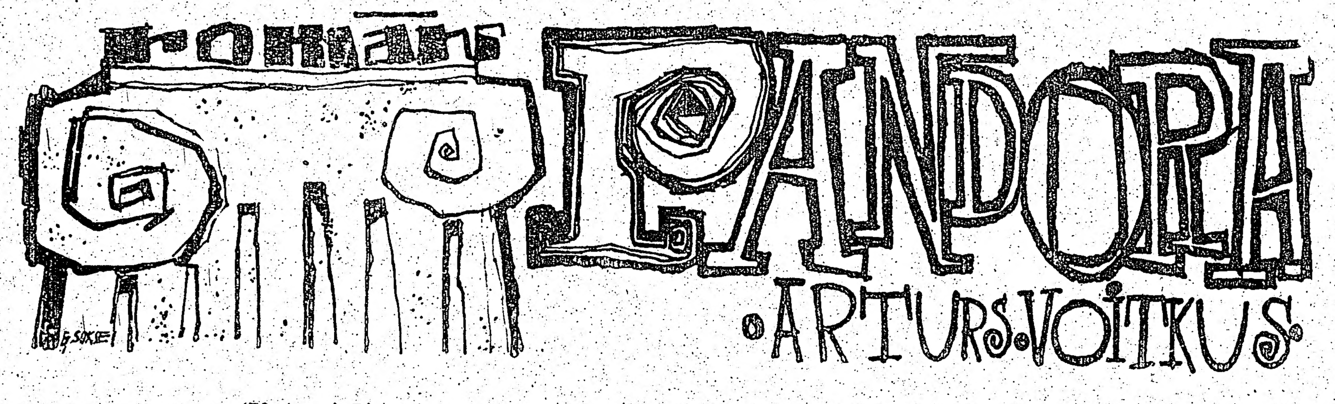

(70. turpinājums)

— Jā, tā bija Erika. Un kāpēc tu nenāci mums klāt? Bez tam — kā tu tur gadījies? Tu teicies vakaru pavadīt mājās.

— Vai ne? Un tāpēc tev likās, ka droši vari pavadīt laiku ar savām studentēm!

— Kā tu zināji, ka būšu Lūnā? Es pats to iepriekš nezināju!

— Tātad, tu atzīsti, ka vienmēr vēl satiecies ar citām!

— Ne velna es neatzīstu! Satiekos ar citām — jāsmejas! Kā tu gadījies Lūnā?

— Kad redzēju jūs abus sirsnīgi sarunājoties iznākam no augstskolas . . . — Maija pēkšņi aprāvās.

— Tad tu mums sekoji? Spiegoji?

— Manis dēļ sauc to par spiegošanu, — Maijas acīs iezibsnīja spīts.

— Redzi, Maija, to es no tevis nesagaidīju. Ka tu spētu ložņāt, uzmanīt, slapstīties....Fui, velns! Tu esi tikpat sīka, maza dvēselīte kā visas pārējās!

Viņš pagriezās uz durvju pusi, bet tad vēlreiz palika stāvam.

— Tikai vienu es nesaprotu: kā tu gadījies pie augstskolas un kā tu zini, ka tā bija Erika? Tu viņu nepazīsti.

— Vai nav vienalga? — Maija bija paņēmusi mēteli. — Sīka dvēselīte taču uzlasa visādas tenkas, bet tik cēlam garam kā tev pa niekiem rakņāties neklājas. Atstāj šo prieku sīkajām dvēselītēm. Bet viss jau notiek, kā tam jānotiek, un ir labāk, ka mēs viens otru pilnībā iepazīstam, kamēr vēl nav par vēlu. Jo — ka mums tagad viss cauri, par to man, laikam, lieki vārdi vairs nav jātērē. Pēcpusdienā raugi iztikt viens, bet līdz rītdienai varēsi sarunāt kādu citu. Varbūt kādu no savām studentēm. Varbūt to pašu....Eriku.

Viņa gribēja iet, bet Brunis aizstājās ceļā.

— Pagaidi! Tu man neatbildēji uz jautājumu. Kas tas bija, kas tev pateica Erikas vārdu?

— Laid! Jā, to man pateica! Pateica cits, lai gan tev pašam to man būtu vajadzējis pateikt. Kā tu mūsu laulību biji iedomājies? Ka es sēdēšu mājās, kopšos pa kabinetu un dzīvokli, bet tu sev kavēsi laiku ar studentēm? Jo tik veca un neizskatīga sieva kā es — tāda der tikai darbam, vai ne? Taisnības un patiesības apustuli! Cik brīnišķīgi tu prati runāt par to, ka mums vienam pret otru jābūt atklātiem! Kā idiote es būtu ieskrējusi nelaimē! Laid mani gaŗām!

Bet Brunis nekustējās.

— Erika . . . — Viņš lēni runāja. — Ka viņas dēļ man varētu tikt atvērtas acis . . . Vienā ziņā jau tev, Maija, taisnība: no mums abiem nekāds laimīgais pāris vairs nevarētu sanākt. Jo es tev vairs nevarēšu . . . man pret tevi vairs nebūs uzticības.

— Tev pret mani?! Tu mani, laikam, patiešām uzskati par pamuļķu. Tu skrien ar citām, bet pret mani nebūšot uzticības!

— Jā. Ka tu katras uzlasītas baumas vispirms norij, bet tad klusā brīdī gremo un gremo, kamēr tās kļūst tādas, kādas noder tavam kungim.

— Paldies. Tas bija viens no skaistākajiem salīdzinājumiem, kādu esmu dzirdējusi.

— Bet tas illustrē manu domu. Ja tev kāds bija kaut ko minējis par Eriku, kāpēc nenāci pie manis un nejautāji? Bet nē, slepus izsekot, slapstīties, spiegot. Vai tu tādu biji iedomājusies mūsu laulību?

— Un vai tu to biji iedomājies tādu, ka tev ārpus mājas būs visādas Erikas?

— Liec Erikai mieru. Tā meitene ir pārāk tīra, lai viņas vārdu šmurgātu nejēdzīgos strīdos. Kas tev par viņu teica?

— Tātad, viņa ir tava mīļākā?

Brunis sakustējās, it kā sist gribēdams, bet apvaldījās.

— Nē, viņa nav mana mīļākā! — Viņš runāja lēni, katru vārdu uzsvērdams. — Nav un nekad nav bijusi. Viņa ir Birņu bijušo rentnieku meita, un es viņu pazinu jau tad, kad tā skraidīja īsās bizītēs un lindraciņos bez biksītēm. Tagad viņa ir studente. Un lai tev būtu pavisam skaidrs: viņa iedomājas, ka mani mīl. Un ir man to teikusi, un es viņai savukārt esmu teicis, ka tur nekas nevar iznākt, ka man pašam sava līgava. Vakar mēs nejauši satikāmies augstskolas gaitenī, un viņa man sāka stāstīt par vācu izceļošanas lietām un baumām, kuŗas viņa Utagā saklausījusies. Lai nestāvētu uz ielas, mēs iegājām Lūnā. Un tagad tu vari iet.

Viņš pakāpās sāņus, lai aizlaistu Maiju gaŗām. Maija paspēra soli uz priekšu, tad apstājās.

— Bruni . . .?

Viņa bija nodūrusi skatienu, balss skanēja piesmakusi.

— Bruni....es zinu....tas ir banāli....bet — vai tu man vari piedot? Es sevi tagad varētu sist. Jo man tevi vajadzēja pazīt . . . Pēc tik ilga laika. Vajadzēja pazīt....Bet greizsirdība dara aklu. Un mīlestība savukārt padara cilvēku muļķīgi greizsirdīgu. Vai tu vari piedot?

Brunis īsu mirkli šaubījās.

— Nē, — viņš teica. — Nē. Un — ardievu.

Neatskatījies viņš izgāja pa durvīm.

⁂

— Tu redzi — Rudolfam tomēr bija taisnība, — Ilga teica, pa dzīvokļa logu skatīdamās, kā pa ielu rāpoja krievu tanki. Viņai aiz muguras stāvēja Aivars un drūmi vēroja svešos kareivjus un pūļa izturēšanos. — Te nu mēs esam — zem krieviem, — Ilga nobeidza iesākto domu. Viņa runāja viegli, it kā teiktu: lūk, tas ormanis uzsitis kulbu, lai gan nemaz neizskatās pēc lietus. Ilgas balsī bija daudz vairāk īgnuma, ja tā aizrādīja Babītei, ka tā atkal nav noslaucījusi putekļus no priekšnama spoguļa.

Aivars neatbildēja. Sirdī dega tikai viens jautājums: kāpēc? Kāpēc, ak Dievs, kāpēc?

Krievi. Komūnisti.

Viens bija skaidrs — tie nenāca kā draugi, bet kā ienaidnieki. Un ienaidnieks vispirms rauga likvidēt to, kas tam var kļūt bīstams. Bīstami bija tie, kas atradās pirmajās rindās. Bīstami bija tie, kam tauta uzticējās.

Viņš uzlika Ilgai roku uz pleca.

— Ilga...

— Jā? — viņa pagriezās, ieskatījās vīra sejā un satrūkās: tā pēkšņi izskatījās sakritusi un pelēka. Kā pelni. Dziļas vagas bija radušās mutes kaktiņos, bet acīs nevarība un bailes. — Aivar!

— Redzi, — Aivars mēģināja pasmaidīt. — Redzi, Ilga, mums vairs nav palicis daudz laika. Varbūt pāris dienu, varbūt tikai dažas stundas. Nav šaubu, ka valdības locekļus apcietinās.

— Nē!

(Turpinājums sekos)

Vēlēšanu urna valstssvētkos Toronto

LNAK padomes vēlēšanu komisija savā 8. novembra sēdē Toronto, kuru vadīja pr-dis J. Grodnis, piedaloties 10 komitejas locekļiem, atzina, ka būtu lietderīgi izkārtot Latvijas valstssvētku akta dalībniekiem iespēju nodot savas balsis jau svinību laikā 18. novembra vakarā Ītona auditorijā Toronto, lai aiztaupītu klātesošajiem vēlētājiem balsošanas zīmju iesūtīšanu pa pastu. Sēdē vienojās, ka pie ieejas Ītona auditorijas zālē novietos vēlēšanu urnu, kurā katrs vēlētājs laikā no plkst. 7 vakarā līdz svinīgā akta beigām varēs iemest savu sagatavoto nobalsošanas aploksni. Vajadzības gadījumā vēlēšanu materiāli būs dabūjami arī uz vietas, jo pie urnas dežūrēs vēlēšanu komisijas darbinieki. Tā kā par vēlēšanu pirmo dienu izraudzīts tieši 18. novembris, balsu nodošana valstssvētku akta laikā teicami simbolizēs mūsu ciešās saites ar okupēto tēvzemi un nebrīvībā nospiesto tautu. Piezīmējams, ka šāds balsu nodošanas veids izkārtots pirmo reizi LNAK padomes vēlēšanu vēsturē.

Sēdē arī sadalīja vēlēšanu komisijas locekļu dežūras pārējās vēlēšanu dienās, šo izkārtojumu pārzinot komisijas sekretāram O. Kļaveniekam. Vēlēšanu birojs Toronto laikā no 18.—28. novembrim darbosies LNAK telpās Latviešu namā (491 College St., Toronto 4, Ont.; tālr. 924—2775). Rakstot uz šo adresi J. Rolavam, vēlētāji, kas nav saņēmuši vēlēšanu materiālus, jo komisija dzīvesvietu maiņas vai citu iemeslu dēļ nav zinājusi to adreses, var visu nepieciešamo nobalsošanai saņemt. Vēlēšanu komisijas darbinieki birojā dežūrēs darbdienās no plkst. 8—10 vakarā, sestdien, 25. novembrī, no plkst. 3—6 vakarā, bet svētdienās no plkst. 3—5 pēcpusdienā. Pa pastu iesūtītajām vēlēšanu aploksnēm izšķirīgais būs pasta zīmoga datums, kuram jābūt starp 18. un 28. novembri (ieskaitot). Vēlāk zīmogoti sūtījumi būs nederīgi.

Vēlēšanu komisijas techniskais darbinieks J. Rolavs ziņoja, ka latviešu centram un LNAK pārstāvjiem vēlēšanu materiāli izsūtīti 8. novembrī, bet Toronto latviešu draudzēm un organizācijām tie tālāksūtīšanai nodoti 9. nov. Balsošanas zīmju skaits pārsniedz 8000, no tām 4450 aizsūtītas uz tik tālām vietām kā Ņufaundlendu, Halifaksu, Kalgariju u.c., kur dzīvo latvieši, kuru adreses bijušas vēlēšanu komisijai zināmas, vai arī kur pastāv LNAK pārstāvības. Dzirdēti iebildumi par vēlēšanu materiālu pārāk vēlu izsūtīšanu, bet to sagatavošana aizkavējusies attiecīgās spiestuves darba slodzes dēļ. Šie iebildumi arī atspēkojami ar faktu, ka vēlāk saņemti vēlēšanu materiāli mudina balsotājus tos tūlīt izpildīt un nosūtīt vēlēšanu komisijai, bet stipri priekšlaicīgi saņemti bieži vien piemirstas.

O. K.

DV Bramptonas nodaļas gadasvētkos

Ap 80 apmeklētāju 4. novembrī pulcējās Bramptonas Apvienotās baznīcas sarīkojumu telpās, lai atzīmētu vietējās DV nodaļas 13. gadasvētkus, kurus ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis, bet viesus apsveica un sarīkojumu vadīja nodaļas valdes pr-dis J. Uļuks. Kanadas DV zemes valdes pr-dis E. Krūka uzrunā norādīja, ka bramptonieši vienmēr bijuši atsaucīgi kopīgajā darbā un aicināja tādiem būt arī nākotnē. Pirmo „Zelta dukātu" Bramptonā pasniedza Arvīdam Sēlim. Kanadas vanadžu pr-ce Monika Jonāne aicināja atjaunot kādreiz rosīgo vanadžu kopas darbību Bramptonā, nododot arī sveicienus no laikraksta „Latvija Amerikā" atbildīgā redaktora A. Vinčela.

No DV Toronto nodaļas sveica A. Āpše, no DV Druvas nodaļas pr-dis A. Kalniņš, no Bramptonas latviešu ev.-lut. draudzes pr-ks E. Plūdums, bet no LNAK valdes loceklis J. Grodnis. Abi pēdējie apsveicēji savās uzrunās pieminēja kādreiz ļoti rosīgo latviešu sabiedrisko darbību Bramptonā, kura pēdējos gados it kā apsikusi. DV Bramptonas nodaļai tādēļ piekrīt jo sevišķa nozīme un arī zināma atbildība vietējās latviešu sabiedriskās dzīves risināšanā. Rakstveida sveicienus bija sūtījušas DV Hamiltonas, Sv. Katrīnu un Kičeneras - Voterlū nodaļas.

Priekšnesumu daļu ievadīja A. Bencone ar vairākām deklamācijām, bet L. un P. Vītoliņu humoristisko skeču „Ziņkāre" nospēlēja Toronto vanadzes A. Bencone, G. Āpše un Z. Grēkere, beigu daļā kā pārsteiguma atrisinātājam parādoties arī K. Benconam. Dažus jautrus sadzīves epizodus pantos noskaitīja Z. Grēkere. Bramptoniešu jaunākās paaudzes pārstāvis H. Kodors ar savu skolas biedru klausītājus iepriecināja ar akordeona duetiem. Programmas nobeigumā Krišs Ķepals ventiņu mēlē lasīja par notikumiem, kas saistās ar „cūku bērēm". Programmas izpildītāji izpelnījās publikas atsaucību un saņēma bagātīgas ziedu veltes, kā jau plaši izslavētajā rožu pilsētā pienākas. Skaistu ziedu veltes pasniedza arī skeča „Ziņkāre" autorei Lidijai Auzānei—Vītoliņai, Kanadas vanadžu pr-cei Monikai Jonānei un DV mēnešraksta vanadžu nodaļas redaktrisei Tonijai Krūkai.

Atlikušās vakara stundas aizritēja draudzīgās pārrunās pie bramptoniešu bagātīgi klātajiem kafijas galdiem vārda tiešajā nozīmē.

R. N.

SLAVĒJAMS LITERĀRS...

(Pārnesums no 3. lpp.)

acīm, jo mēdz teikt, ka vecā paaudze tos un moderno literātūru vispār nesaprot, bet jaunā audze latviski lasīt neprot vai nevēlas. Šādu iespēju gluži nenoliedzot, P. Vasariņš tomēr atzina, ka rakstniekam uz dzīvi jāskatās ar paša acīm, individuālā un personīgā skatījumā.

Aina Zemdega daiļlasījumā sniedza darbu „Meža zemenes" no Andreja Irbes godalgotās grāmatas. Dzejnieces lieliskais lasījums patiešām bija daiļa lasīšana, bet liekas, ka tas panāca vēl vairāk. Nav noliedzams, ka daudzi vecākās paaudzes grāmatu draugi mūsu moderno literātūru, arī Andreja Irbes „Marisandra kazu", atzīst par nesaprotamu. Tāda tā, iespējams, arī ir, ja tikai acīm ātri pārskrien iespiestajām rindām, gribot uzzināt vienīgi saturu, notikumu norisi, bet necenšas iedziļināties domā, darba uzbūvē, valodas skaistumā, psīchologiskajā risinājumā. Aina Zemdega ar iejūtīgo daiļlasījumu, — tāds iespaids radās, — daudziem apmeklētājiem nesaprotamo pēkšņi padarīja saprotamu! Gribētos teikt, ka Aina Zemdega pasniedza lielisku lekciju, mācot modernās literātūras darbus pareizi lasīt un izprast.

Vakara izskaņā Velta Toma ne mazāk iejūtīgi nolasīja vairākus dzejoļus no prāva cikla, kuru Jānim Jaunsudrabiņam veltījis kāds dzejnieks, kas dienas vada Sibirijā. Liekas, šis lasījums tomēr vairāk būtu iederējies sarīkojuma pirmajā, tieši Jaunsudrabiņam veltītās daļas nobeigumā, otru daļu pabeidzot ar Andreja Irbes klausītājiem rakstīto vēstuli. Tad abas daļas būtu bijušas noapaļotākas. Bet — tās ir tikai sarīkojuma atreferētāja personīgas domas.

Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas fonds iecerējis jaunā un greznā izdevumā laist klajā tautas rakstnieka un lielā trimdinieka „Piemini Latviju". Šīs ieceres īstenošanai un līdzekļu sagādei nākošajai balvai fonds bija rīkojis īpašu loteriju, kuras lozes, kā norādīja vakara vadītāja Velta Toma, iepriekšpārdošanā visvairāk izplatījusi LPB Kanadas kopas pr-ce Biruta Senkēviča, bet atlikušās izpirka sarīkojuma apmeklētāji. Laimestos bez diviem „Marisandra kazas" eksemplāriem, kuros autors bija ierakstījis dziļdomīgus veltījumus, bija arī E. Herndorfa glezna „Ceriņi" no „Jaunās Gaitas" ceļojošās izstādes. Sarīkojuma starpbrīža nobeigumā laimestus izlozējot, glezna piekrita J. Benjamiņam, kura pārstāve tomēr paziņoja, ka laimētājam jau tik daudz gleznu, ka viņš labprāt tās vietā ņemtu Andreja Irbes godalgoto grāmatu. Viņa vēlēšanos izpildot, gleznu otrā „vilkumā" laimēja Biruta Zilāne, bet „Marisandra kazas" otru eksemplāru Austra Vucina. Loterija Jaunsudrabiņa prozas balvai kasē deva 150 dol. papildinājumu.

Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu vadītāju konferences dalībnieki Toronto: priekšā no kreisās — Dz. Majoriņa, M. Vilka, E. Dāvidsons, I. Kalniņa, A. Martinsone un A. Siliņa. Foto: V. Cinis

Skautu un gaidu labie darbi

KANADAS LATVIEŠU SKAUTU UN GAIDU JENDU VADĪTĀJU SAPULCE TORONTO

Dalītās jendu sapulcēs, apspriežoties arī kopīgā sēdē, Latviešu namā bija pulcējušies 33 Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu vadītāji un to vietnieki, lai pārrunātu turpmāko darbību un nodomus, uzsvaru liekot uz Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceri.

Abu jendu kopīgo konferenci vadīja G. Kārkliņš un protokolēja U. Amoliņš. Sēdes dalībnieki nolēma abu jendu lielo nometni, dodot tai apzīmējumu „Draudzības lokā", rīkot nākošajā gadā no 29. jūnija līdz 7. jūlijam. Nometnes vieta palika pagaidām vēl neizlemta, bet tā varētu notikt Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā Sidrabenē pie Toronto vai arī I. Andrejsona īpašumā pie Havelokas. Toties jau izlēma, ka nometnes pirmo lielo ugunskuru vadīs skauti, bet otru gaidas. Tā kā šī lielā nometne būs veltīta Latvijas dibināšanas 50. gadadienai, gaidas kopā ar skautiem sagatavos lieluzvedumu, kura izpildīšanu uzņēmās G. Upīte.

Rakstveida sacensībās, piedaloties 20 no pilntiesīgajiem 22 vadītājiem, par Kanadas latviešu skautu jendas priekšnieku turpmākajiem diviem gadiem ievēlēts līdzšinējais Edgars Dāvidsons no Hamiltonas, par kuru nodotas 13 balsis, kamēr otrs kandidāts K. Senkēvičs no Londonas saņēma 6. Jendas goda tiesā no 8 kandidātiem ievēlēti V. Vāgners, J. Treimanis un A. Freibergs no Toronto, G. Šubiņš no Kičeneras un J. Tesvins no Londonas, bet revīzijas komisijā no 4 kandidātiem — S. Leimanis un P. Plaudis no Toronto un A. Beitāns no Londonas.

Skautu jendas savrupējā apspriedē tad nu sastādīja jauno jendas vadības biroju: sekretārs būs G. Kārkliņš, kasieris J. Treimanis, skautu inspektors S. Leimanis, un roveru cilts virsaitis L. Lukss, bet mazskautu inspektors pagaidām palika neizraudzīts. Par labo darbu Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerei izraudzīja meža dienu rīkošanu visos latviešu draudžu īpašumos Kanadā, kur pastāv skautu vienības: Saulainē, Sidrabenē, Mežciemā un Tālavā. Tajos kociņus iestādīs atsevišķas skautu vienības, iepriekš vienojoties ar minēto īpašumu pārvaldēm par meža dienu laiku un apstādījumu veidu.

Gaidu jendas atsevišķā apspriedē par labo darbu Latvijas 50 gadiem izraudzīja darbības aktivizēšanu, iesaistot organizācijā jaunas dalībnieces, par ko jārūpējas katrai vadītājai, vadītājas vietniecei, lielgaidai, gaidai un arī guntiņai, ieinteresējot paziņas, kas gaidu organizācijā vēl nedarbojas. Jendas pr-ce A. Martinsone ierosinājumu, kam visas sapulces dalībnieces piekrita, iesūtīt gaidu vadības centram priekšlikumu visu gaidu labajam darbam, Latvijas dibināšanas 50. gadadienu atzīmējot, visas gaidu organizācijas apmērā resp. atsevišķo zemju jendām un to vienībām būtu sakārtot un dāvināt visām latviešu skolām brīvajā pasaulē herbārijus ar Latvijas augu paraugiem, fotoattēliem vai zīmējumiem. Domāti tie Latvijas augi, kuri atrodami arī tajās zemēs, kurās darbojas attiecīgās gaidu vienības, kuras šos herbārijus gatavo.

Darbības pārskatu sniedza jendas pr-ce A. Martinsone, guntiņu vecākā S. Ozola, gaidu vecākā G. Upīte, lielgaidu vecākā J. Vāgnere, kasiere A. Siliņa un revīzijas komisijas pr-de A. Zobena, tāpat atsevišķo gaidu vienību pr-ces — I. Kalniņa (Gaujas vienība Toronto), Dz. Majoriņa (Ventas vienība Hamiltonā), M. Masite (Saulkrastu vienība Sv. Katrīnās), E. Milice (Abavas vienība Londonā) un S. Ozola (Pērses vienība Kičenerā). Apspriedē apsvēra arī jautājumu par lielgaidu, gaidu un guntiņu ietērpa modernizēšanu resp. pārveidošanu. Principā to atzina par vēlamu, bet vienojās iepriekš pieprasīt ierosinājumus no atsevišķajām vienībām, lai pēc tam izstrādātu jauno ietērpu veidu un to ietērpu jauno pieņemšanai iesūtītu gaidu vadības centram.

*

Līdz šim sešu etnisko grupu skautu vadītāji no Kanadas latviešu (Edm. Ozols), lietuviešu, igauņu, poļu, ukraiņu un ungāru jendām palaikam pulcējušies sanāksmēs, lai apspriestu kopdarbības pasākumus un stiprinātu sadarbību. Šo apspriežu rezultātā šovasar notika t.s. etnisko skautu nometne, kurā (sakarā ar tūlīt sekojošo skautu jubilejas nometni Tēvzeme Gapezerā) latviešu piedalīšanās bija niecīga. Varētu pat runāt par latviešu nepiedalīšanos un neatsaucību, jo kopīgajā nometnē, kaut tajā bija paredzēta arī īpaša latviešu diena, kādu laiku pavadīja vienīgi Kanadas latviešu skautu jendas starptautisko sakaru kārtotājs Edm. Ozols, kas iekārtoja mazu latviskās daiļamatniecības skati, piedalījās Otavas apmeklējumā un pieņemšanā pie Kanadas ģenerālgubernatora Mičenera un Otavas pilsētas galvas Rida. Tā, par spīti latviešu skautu neatsaucībai, latvieši šai pasākumā tomēr bija vismaz pārstāvēti un Latvijas karogs kopīgajā nometnē plīvoja.

Pēdējā etnisko skautu vadītāju apspriedē tagad nolemts sadarbībai izveidot īpašu trimdas skautu padomi, kurā katra no sešām etniskajām jendām deleģētu pa trim pārstāvjiem. Tāpat nolēma, ka jau nākošgad koporganizācija izdos šovasar notikušās etniskās skautu nometnes atceres žurnālu, kas izmaksās ap 500 dol., latviešu skautu piedalīšanās ar 50 dol. Zg.

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

◉ Montrealas latviešu organizāciju padomes rīkotais Latvijas valstssvētku akts notiks 19. novembrī, plkst. 4.45 pēcpusdienā Paidagoģiskajā institūtā (4873 Westmount Ave., Westmount). Svinību aktā Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, bet svētku runu par tematu „50 gadu jubilejas priekšvakarā" teiks BP LA un ALA priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Sarīkojuma norisi vadīs Dr. Vaira Freiberga. Priekšnesumu daļā vietējās latviešu skolas audzēkņi sniegs tautas dziesmu, dzejnieku, rakstnieku un skaņražu darbu virknējumu „Piemini Latviju", klavieru solo spēlēs Miķelis Bickis, bet programmu pabeigs vīru koris Junda diriģenta D. Vītola vadībā. Ieejas maksa 2 dol., studentiem un skolēniem 1 dol., bet bērniem līdz 12 gadiem brīva. Atlikums par labu programmas izpildītājiem.

A. S.

HAMILTONA

◉ Pagrūti atcerēties, kad Hamiltonā notika pēdējais laicīgais solistu koncerts (šāgada 4. martā — Red.). P. Lielzuika bija gan koncertus Hamiltonas latviešu baznīcā, bet Ilgu Vijumu un Pēteri Lielzuiku pazīstam kā dziedātājus starptautiski pazīstamu komponistu darbus latviešu valodā. Šoreiz koncertu kopīgi bija rīkojušas latviešu biedrības, draudzes un DV nodaļas [illegible]. Kaut koncerts 4. novembrī bija vienīgais latviešu sarīkojums Hamiltonā, tomēr klausītāju nebija vairāk par 100. Solistu sniegums iejūsminēja, tā ka vajadzēja sniegt piedevas. Klavierpavadījumus veica komponists Imants Sakss. Koncerta nobeigumā mākslinieki saņēma ziedu veltes.

◉ Sakarā ar 7. novembrī notikušo demonstrāciju pie Pad. savienības sūtniecības Otavā boļševiku revolūcijas 50. gadadienas gadījumā, demonstrācijas technisko izdevumu segšanai DV Hamiltonas nodaļas ārējās informācijas nozarei R. Kreišmanis ziedojis 50 un J. Gallitis 10 dolaru.

J. G.

VINIPEGA

◉ Forigarijas publiskajā bibliotēkā Vinipegas latviešu biedrība bija iekārtojusi vairākus izstādes stendus, rādot latviešu lietišķo mākslu, tautas tērpus, vēstures un kultūrvēsturiskas grāmatas. Skati teicami bija iekārtojuši A. Meisters, Z. un O. Klaviņš, T. Snikeris un I. Štauvere. Bez viņiem eksponātus skatei vēl bija atvēlējuši A. Aņģis, A. Strauss, V. Diriķis un V. Bekeris. Izstādes ietvaros notika arī informatīvs sarīkojums, kuru vadīja un komentāru sniedza VLB pr-ks M. Štauvers. Ar dziesmām un gaidu karu kuplināja jauktā kora un tautas deju trupas Kokle dalībnieki, bet O. Kļaviņš demonstrēja diapozitīvus par Latvijas ainavām. Latviešu rokdarbu darināšanu savukārt demonstrēja M. Tizeka, V. Bekere un D. Kuškēvica. Skate bibliotēkā bija gandrīz veselu mēnesi.

TORONTO ZIŅAS

◉ Latvijas valstssvētku aktā Ītona auditorijā 18. novembrī, plkst. 8 vakarā atklāšanas uzrunu teiks rīcības komitejas pr-dis T. Kronbergs, bet svētku runu Komitejas Latvijas brīvībai un ASV DV zemes valdes pr-dis V. Hazners no Ņujorkas. Uzrunu sacīs arī LNAK valdes pr-dis J. Niedra. Sekos apsveikumi. Priekšnesumu daļā piedalīsies baritons P. Geistauts, pianiste V. Leinvēbere, Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu kvintets un režisors V. Pukats ar deklamācijām. Akta norisi vadīs A. Rolavs. Sarīkojuma laikā tā apmeklētāji varēs arī nodot savas balsis LNAK padomes vēlēšanās.

◉ Sv. Jāņa draudzes baznīcas telpās 5. novembrī pēc dievkalpojuma E. Lejiņš ar krāsu diapozitīviem izvadāja apmeklētājus pa Eiropas valstīm — Portugali, Spāniju, Monako, Franciju, Grieķiju un tās salām. Katrai zemei ir savas raksturīgas iezīmes, pievilcība un atšķirības. Bagāta ar senās kultūras pieminekļiem, bet samērā nabadzīga dabas ainavu ziņā likās Grieķija, kamēr Portugales un Spānijas ainavās krāšņums un ziedu bagātība apvienojās ar ne mazāk izciliem mākslas darbiem un vēsturiskām celtnēm. Demonstrējumu noskatījās vairāk nekā 100 interesentu.

◉ Visas trīs Toronto latviešu ev.-lut. draudzes, apm. 900 baznīcēnu, 29. oktobrī pulcējās Sv. Andreja baznīcā, lai kopīgā dievkalpojumā atcerētos reformācijas 450 gadu. Ievada liturģiju vadīja māc. A. Briedis, archibīskaps A. Lūsis sprediķī runāja par Mārtiņu Luteru un viņa ievadīto reformāciju, lūgšanu teica māc. A. Čops, bet beigu liturģijā piedalījās visi trīs draudžu gani. Dievkalpojumu kuplināja Sv. Andreja un Sv. Jāņa draudžu apvienotais koris ar apm. 70 dziedātājiem, pārmaiņus diriģējot A. Purvam un J. Barušam.

◉ TLMM kluba pirmajā jaunās sezonas mēneša sanāksmē 2. novembrī piedalījās ap 50 biedru. Kluba priekšnieks Dr. P. Bārdiņš pasniedza balvas aizvadītās sezonas sekmīgākajiem makšķerniekiem — F. Liepam, Ž. Bērziņam, A. Smānam un Ā. Kristapsonam. Lielmedījumus (aļņus un stirnas) aizvadītajā 1966./67. gada sezonā nomedījušie P. Bārdiņš, Ā. Kristapsons, E. Osītis, A. Rengarts, J. Ataukis, E. Brencis, N. Ģēģeris, A. Smāns, J. Zariņš, V. Freibergs un T. Ķeņģis saņēma īpašas šautenes laidei piestiprināmas naglas — zelta par alni, sudraba par stirnu.

◉ Iksvētdienu izrādēs Ērgļu ligzdā līdz šim jau demonstrētas 8 krāsu kultūrfilmas par Ontario provinci: divas par zvejniecību, divas par slēpošanu, viena par mežu dzīvi, viena par zosu, pīļu, stirnu un aļņu medībām u.c. Arī filma par jauniešu nodarbībām vasaras nometnē, kuru būtu bijis vēlams noskatīties visiem jauniešiem, it sevišķi skautiem un gaidām. Iespējams, ka šīs filmas izrādi tādēļ atkārtos, tāpat „Pioneer Village", kurā rādīta pirmo ieceļotāju dzīve Kanadā, viņu sūrais darbs un prieks. Arī šī filma ļoti ieteicama tieši jauniešiem, kuriem tā laika dzīve un darbs tagad liksies kā aizvēsturisks laiks. Vienīgi vecākā latviešu paaudze atceras, ka tā patiešām reiz bijis. Filmu izrādes Ērgļu ligzdā turpināsies katru svētdienu plkst. 2 pēcpusdienā. Nākošajā programmā 19. novembrī rādīs filmas par Somijas karu ar Pad. savienību un par vācu feldmaršala Rommela cīņām Afrikā otra pasaules kara laikā.

◉ Ilggadējais latviešu misionārs Indijā Roberts Kampars, kas kopš maija atrodas Ziemeļamerikā, pašreiz ieradies Toronto un runās šādās sanāksmēs: 19. novembrī, plkst. 11 dienā Humberlea Church of God telpās (2810 Weston), bet plkst. 6 vakarā Latviešu namā; 22. novembrī, plkst. 8 vakarā Valmera ielas baptistu baznīcā un 24. novembrī plkst. 7 vakarā latviešu Sv. Andreja baznīcā.

◉ TLB sestdienas skolas Latvijas valstssvētku akts nenotiks mācību vietā Džeses Kečama skolā, bet gan Latviešu namā — 18. novembrī plkst. 11 dienā. Runās Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis Vilis Hazners. Būs skolas audzēkņu priekšnesumi, kā arī paziņos rezultātus 8. klases audzēkņu vēstures darba sacensībā.

◉ Saulaini pirmo reizi tās pastāvēšanas laikā apmeklējuši zagļi, atlaužot privāto vasaras mājiņu durvis un logus, lai piesavinātos gan drēbes, gan alkoholiskus dzērienus. Lielākus vai mazākus zaudējumus cietuši 5 vasaras mājiņu īpašnieki — pārvaldes pr-ks J. Koncis, J. Ezergailis, J. Ozoliņš, A. Kaņķis un A. Kapiņa.

◉ DV Toronto nodaļas aprūpes daļa lūdz tautiešus, kas saņēmuši Ziemsvētku kartītes, atsūtīt samaksu par tām ar pievienotu ārtavu aprūpes darbam, norādot, kādai pavadkuponā minētajai vajadzībai tā domāta.

◉ Gleznotāja Otto Grebžes 47. patstāvīgo gleznu izstādi Ričmondhillā pavisam apmeklējuši ap 500 interesentu, kuri no 57 izstādītajiem darbiem iegādājušies 28.

◉ Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs sadarbībā ar Latviešu daiļamatnieku savienību Kanadā notiks 2. decembrī no plkst. 10 rītā līdz 6 vakarā. Tirdziņā būs iegādājamas latviskas rotas lietas, keramika, grāmatas u. c., bet dāmu komitejas darbinieces gādās par labām pusdienām, kafiju un tortēm. Ziedojumi loterijai nododami dāmu komitejas darbiniecēm.

◉ Kanadas DV valdes gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Latviešu namā notiks 9. un 10. decembrī.

◉ TLTA ģimnazijas padome pēc apspriedes ar skolotājiem, vecākiem un tautas augstskolas prezidija locekļiem izsūtīs tautiešiem ziedojumu sarakstus, apellējot Draudzīgā aicinājuma vārdā atbalstīt skolas darbu, jo ģimnazijai nepieciešams skaņu plašu atskaņotājs, diapozitīvi ar latviešu mākslinieku un viņu darbu attēliem, Latvijas ainavām u. c. Vajadzīgas arī grāmatas, it sevišķi E. Andersona Latvijas vēsture, Latviešu tautas pasakas un teikas. Padome ir ieskatos, ka skolas uzturēšana un izveidošana ir visu tautiešu, ne tikai audzēkņu vecāku pienākums, tādēļ aicina ar ziedojumiem skolas darbu atbalstīt visus. Ja no apm. 3000 latviešu ģimenēm Toronto katra ziedotu tikai 50 centu, ģimnazijai būtu ievērojami palīdzēts.

IGAUŅI PIEDALĀS LATVIEŠU KONCERTĀ

Toronto latviešu baptistu draudze savus 16. gadasvētkus bija atzīmējusi 5. novembra pēcpusdienā Walmera Rd. baznīcā ar koncertu, kurā piedalījās arī igauņu baptistu koris.

Lūgšanu un ievadvārdus teica draudzes mācītājs R. Ekšteins, kurš vēlāk svētrunā interesantā tvērumā pielīdzināja kristiešu darbību ugunskura pagalēm — te gaiši liesmojošām, te kvēlošām vai pat pusizdzisušām, kas dzirksteļu vietā uz visām pusēm izplata tikai kodīgus dūmus. R. Ekšteins arī pieminēja Pad. savienībā it kā vērojamu kristīgu renesansi — nodibinājušies daudzi iniciātoru pulciņi, kas ar balalaikām un ģitarām dodas izplatīt mīlestības mācību ļaudīs.

Runāja arī igauņu baptistu mācītājs Kaljo Raid, kurš, būdams atzīstams mūziķis, kuplināja dievkalpojumu ar diviem čella solo.

Ērģeļu mūzikā Anita Rundāne iepriecināja klausītājus ar arvien drošāk techniski un mākslinieciski izstrādātu priekšnesumu, bet skaisti dziedāja Maiga Dežardēna un Pēteris Geistauts.

Gadasvētku dievkalpojumā sirsnīgu draudzības garu apliecināja Toronto igauņu baptistu koris, sava diriģenta Pētera Kaupa vadībā izteiksmīgi nodziedot 3 dziesmas, no kurām pēdējā, R. Rutso „Es dzīvoju viņpus mākoņiem" — nesen tikai saņemta no Igaunijas. Ļoti patika igauņu kora solistes nepretenciozais, bet iejūtīgais dziedājums; žēl, ka programmā viņas vārds bija piemirsts.

Klavieŗu pavadījumus latviešu solistiem spēlēja Vera Leinvebere, bet Kaljo Raida čella priekšnesumus pavadīja Pēteris Kaups.

S.

Četru stīgu ska[...] jubile[...]

VIJOLNIEKA PROF. VOLDEMĀRA RU[...]

Rīcības komitejas ielūgumos bija teikts, ka profesoram Voldemāram Ruševicam apritējuši 60 mūža gadi, bet godināšanas vakara norisē atklājās, ka bez šīs jubilejas paiet arī 50 gadu, kopš viņš savu 4 stīgu instrumentu — vijoli no rokām nav izlaidis, un 40 gadu profesionāla mūziķa darbā. Šīs trīskāršās jubilejas zīmē 28. oktobra svinības tad nu arī notika sevišķi sirsnīgā gaisotnē.

Jubilārs iemantojis cieņību un mīlestību visā pilsētā. Kalamazū latvieši ir lepni uz viņu, jo neviens cits līdz šim nav ieguvis tik lielu popularitāti vietējā amerikāņu sabiedrībā. Pat laikrakstos, televizijā, radio viņa vārdu bieži piemin un cildina. Profesors nekur un nekad nav aizmirsis pateikt savu latviešu izcelsmi. Nebūs tādas latviešu organizācijas, kura nebūtu saņēmusi V. Ruševica atbalstu kāda sarīkojuma programmas aizpildīšanā. Daudzās biedrībās viņš darbojas arī pats, veikdams gan goda, gan darba amatus.

Amerikāņu sabiedrībā prof. V. Ruševics iesaistījies tūlīt pēc ieceļošanas. Pašreiz viņš ir Kalamazū koledžā mācības spēks, bet vietējā simfoniskajā orķestrī jau 17 gadu koncertmeistars, vadot un organizējot arī citas mūzikas grupas un sarīkojumus. Viņš kļuvis, kā mēdz teikt, par neaizstājamu personu Kalamazū pilsētā. To apliecina vairākkārt dzirdētie prominentu vietējo amerikāņu apgalvojumi, ka nevarot iedomāties, kas notiktu, ja Kalamazū vairs nebūtu Ruševica. Ar savām spējām un darbu profesors iemantojis arī plašāku aprindu mīlestību, ko apliecināja publika nesenā simfoniskā orķestra koncertā, kad, koncert-

meistaram Ruševi[...]
pie saviem mūziķi[...]
izsauciens: „Rau,[...]
mārs!" Latvieši[...]
ņiem lielākas ties[...]
ru saukt par sa[...]
Ruševics ir ieskat[...]
kādām atšķirībā[...]
siem, veltījot sav[...]
nam, kas pēc tās[...]
Prof. V. Ruševi[...]
ievadīja ar viņa[...]
brīvkoncertu 28. [...]
Kalamazū koledž[...]
bija domāts kā[...]
latviešu publikai.[...]
ta koledžas mū[...]
pārstāvis cildi[...]
Programmā dzi[...]
Mediņa, Leona[...]
Rakleja, Čaikov[...]
un Sensānsa dar[...]
Rakleja kompozi[...]
atskaņojumi, pie[...]
tijums Ruševica[...]
pirmatskaņojumu[...]
arī abi komponis[...]
likas sumināju[...]
teiktus sumināju[...]
pelnījās pats[...]
vics, visai pla[...]
pieceļoties kājās[...]
jot.
Pēc koncerta[...]

MŪSU L[...] PĀRSTĀVIS[...]

Jānis Ķivit[...]
brī maina dz[...]
jaunā adres[...]
123, Brookli[...]
Paulo 17 — [...]
J. Ķīvītis [...]
resi rakstīt [...]
laikraksta [...]
zilijā, bet [...]
Brazilijas D[...]
māto koresp[...]

LĀČPLĒSIS VIESOJAS SK[...]

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola 11. novembrī atcerējās mūsu varoņus un atzīmēja Lāčplēšu dienu, aicinot viesos Lāčplēša kara ordeņa kavalieri E. Kuršinski. Atceres aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis, pēc tam skolas pārzine A. Martinsone audzēkņiem stāstīja par senlatviešu karavīriem, par latviešu karavīru varonību vispār un viņu cīņām. Kad visi kopīgi bija nodziedājuši dziesmu „Karavīri bēdājās", 3. klases audzēkne Dagnija Tauriņa pasniedza ciemiņam E. Kuršinskim ziedus ar Latvijas krāsu lenti. Ar klusuma brīdi visi godināja kritušos varoņus. E. Kuršinskis iepazīstināja skolas audzēkņus ar savu Lāčplēša kara ordeni, kuru skolēni aplūkoja ar lielu interesi, jo vairumam pirmo reizi bija izdevība iepazīties ar šo Latvijas armijas augstāko ordeni. Skolēnu apskatei bija izliktas arī citas Latvijas godazīmes, sveču apmirdzētas: Atbrīvošanas cīņu nozīme, Atbrīvošanas cīņu 10 gadu atceres medaļa un Trijzvaigžņu ordenis. Skolēnu priekšnesumos bija deklamācijas un uzstājās runas koris. Atceres akts izskanēja ar skolas himnu.

Īpašā žūrijas komisija, kurā darbojās LNAK izglītības nozares vadītājs Mežaks, skolas pārzine A. Martinsone un skolotājas V. Slavieša un M. Miezīte, jau izvērtējusi 8. klases audzēkņu sacensības darbus vēsturē. Godalgotos paziņos skolas valstssvētku aktā, kas notiks 18. novembrī plkst. 11 dienā Latviešu namā.

☆

TLB sestdienas skolas vecāku gada sapulce notika 1. novembrī un to vadīja V. Klepers ar vietnieku R. Kurzemnieku un sekretāri G. Rāviņu, piedaloties samērā mazam vecāku skaitam, jo kopā ar skolotājiem sēdē bija tikai ap 60 dalībnieku. Sapulces nozīmīgākais lēmums, kuru pieņēma vienprātīgi, bija skolas naudas paaugstināšana uz 40 dol. no ģimenes līdzšinējo 30 dol. vietā. Tas bija nepieciešams, lai būtu iespējams savukārt nedaudz palielināt niecīgo skolotāju atlīdzību, par ko spriests jau ilgu laiku, arī par vajadzīgu atzīts. Līdz šim skolotāji saņēma tikai 1,50 dol. par mācības stundu. Turpmāk šo

niecīgo atlīdz[...]
līdz 2 dolari [...]
viešu valodas [...]
rakstu darbu [...]
vēl vienu stun[...]
klasē tieši pas[...]
Palīgskolotāji [...]
3 dol. par vie[...]
bet skolas pārz[...]
ce vēlējās, lai,[...]
dzību skolotāj[...]
arī pārējos sk[...]
piemēram, darb[...]
onistu. Atlīdzīb[...]
nas jautājumu [...]
mērā) izšķirs [...]
rā izraudzīja [...]
bustu, skolas [...]
soni un vecāk[...]
Kurzemnieku u[...]
Skolas darbīb[...]
ce pieņēma 1[...]
bet tas uzskat[...]
gadu budžetu,[...]
mumu par at[...]
šanu skolotāji[...]
Šai pagaidu b[...]
no 230 ģimeņu[...]
jās šajā tik no[...]
maksātājām m[...]
kalkulēti 6900 [...]
rīkojumiem 30[...]
dažādiem pie[...]
dojumiem 13[...]
priekšējā gada[...]
dol. Izdevumo[...]
veido atlīdzība[...]
6769 dol., telpu[...]
darbvedei 459 [...]
Iecerēto pap[...]
cuma bērniem[...]
pārvalda latvi[...]
var mācīties [...]
nav izdevies i[...]
teikti tikai 2 [...]
uzsākšanai va[...]
Pašreiz skolā[...]
vairākas no t[...]
ses. Darbvede[...]
riņa ziņoja, k[...]
speciālajos fo[...]
dol., bet TLB[...]
nolasīja revīzi[...]
jumu, no kura[...]
menti, kase u[...]
Sapulces no[...]
kuras skāra [...]
pu atvēlēšanu[...]
guntiņām, m[...]
kajām klasēm[...]
c., nozīmīgāk[...]
jums iedalīt s[...]
sēs pēc latvie[...]

TO ZIŅAS

pēcpusdienā. Nākošajā programmā 19. novembrī rādīs filmas par Somijas kaŗu ar Pad. savienību un par vācu feldmaršala Rommela cīņām Afrikā otra pasaules kaŗa laikā.

● Ilggadējais latviešu misionārs Indijā Roberts Kampars, kas kopš maija atrodas Ziemeļamerikā, pašreiz ieradies Toronto un runās šādās sanāksmēs: 19. novembrī, plkst. 11 dienā Humberlea Church of God telpās (2810 Weston), bet plkst. 6 vakarā Latviešu namā; 22. novembrī, plkst. 8 vakarā Valmera ielas baptistu baznīcā un 24. novembrī plkst. 7 vakarā latviešu Sv. Andreja baznīcā.

● TLB sestdienas skolas Latvijas valstssvētku akts nenotiks mācību vietā Džeses Kečama skolā, bet gan Latviešu namā — 18. novembrī plkst. 11 dienā. Runās Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis Vilis Hazners. Būs skolas audzēkņu priekšnesumi, kā arī paziņos rezultātus 8. klases audzēkņu vēstures darba sacensībā.

● Saulaini pirmo reizi tās pastāvēšanas laikā apmeklējuši zagļi, atlaužot privāto vasaras mājiņu durvis un logus, lai piesavinātos gan drēbes, gan alkoholiskus dzērienus. Lielākus vai mazākus zaudējumus cietuši 5 vasaras mājiņu īpašnieki — pārvaldes pr-ks J. Koncis, J. Ezergailis, J. Ozoliņš, A. Kaņķis un A. Kapiņa.

● DV Toronto nodaļas aprūpes daļa lūdz tautiešus, kas saņēmuši Ziemsvētku kartītes, atsūtīt samaksu par tām ar pievienotu ērtavu aprūpes darbam, norādot, kādai pavadkuponā minētajai vajadzībai tā domāta.

● Gleznotāja Otto Grebžes 47. patstāvīgo gleznu izstādi Ričmondhillā pavisam apmeklējuši ap 500 interesentu, kuri no 57 izstādītajiem darbiem iegādājušies 28.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs sadarbībā ar Latviešu daiļamatnieku savienību Kanadā notiks 2. decembrī no plkst. 10 rītā līdz 6 vakarā. Tirdziņā būs iegādājamas latviskas rotas lietas, keramika, grāmatas u. c., bet dāmu komitejas darbinieces gādās par labām pusdienām, kafiju un tortēm. Ziedojumi tiek nodoti dāmu komitejas darbiniecēm.

● Kanadas DV valdes gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Latviešu namā notiks 9. un 10. decembrī.

● TLTA ģimnazijas padome pēc apspriedes ar skolotājiem, vecākiem un tautas augstskolas prezidija locekļiem izsūtīs tautiešiem ziedojumu sarakstus, apellējot Draudzīgā aicinājuma vārdā atbalstīt skolas darbu, jo ģimnazijai nepieciešams skaņu plašu atskaņotājs, diapozitīvi ar latviešu mākslinieku un viņu darbu attēliem, Latvijas ainavām u. c. Vajadzīgas arī grāmatas, it sevišķi E. Andersona Latvijas vēsture, Latviešu tautas pasakas un teikas. Padome ir ieskatos, ka skolas uzturēšana un izveidošana ir visu tautiešu, ne tikai audzēkņu vecāku pienākums, tādēļ aicina ar ziedojumiem skolas darbu atbalstīt visus. Ja no apm. 3000 latviešu ģimenēm Toronto katra ziedotu tikai 50 centu, ģimnazijai būtu ievērojami palīdzēts.

Četru stīgu skaņvaldim tris jubilejas

VIJOLNIEKA PROF. VOLDEMĀRA RUŠEVICA GODINĀŠANA KALAMAZŪ

Rīcības komitejas ielūgumos bija teikts, ka profesoram Voldemāram Ruševicam apritējuši 60 mūža gadi, bet godināšanas vakara norisē atklājās, ka bez šīs jubilejas paiet arī 50 gadu, kopš viņš savu 4 stīgu instrumentu — vijoli no rokām nav izlaidis, un 40 gadu profesionāla mūzika darbā. Šīs trīskāršās jubilejas zīmē 28. oktobŗa svinības tad nu arī notika sevišķi sirsnīgā gaisotnē.

Jubilārs iemantojis cienību un mīlestību visā pilsētā. Kalamazū latvieši ir lepni uz viņu, jo neviens cits līdz šim nav ieguvis tik lielu popularitāti vietējā amerikāņu sabiedrībā. Pat laikrakstos, televīzijā, radio viņa vārdu bieži piemin un cildina. Profesors nekur un nekad nav aizmirsis pateikt savu latviešu izcelsmi. Nebūs tādas latviešu organizācijas, kuŗa nebūtu saņēmusi V. Ruševica atbalstu kāda sarīkojuma programmas aizpildīšanā. Daudzās biedrībās viņš darbojas arī pats, veikdams gan goda, gan darba amatus.

Amerikāņu sabiedrībā prof. V. Ruševics iesaistījies tūlīt pēc ieceļošanas. Pašreiz viņš ir Kalamazū koledžā mācības spēks, bet vietējā simfoniskajā orķestrī jau 17 gadu koncertmeistars, vadot un organizējot arī citas mūzikas grupas un sarīkojumus. Viņš kļuvis, kā mēdz teikt, par neaizstājamu personu Kalamazū pilsētā. To apliecina vairākkārt dzirdētie prominentu vietējo amerikāņu apgalvojumi, ka nevarot iedomāties, kas notiktu, ja Kalamazū vairs nebūtu Ruševica. Ar savām spējām un darbu profesors iemantojis arī plašāku aprindu mīlestību, ko apliecināja publika nesenā simfoniskā orķestra koncertā, kad, koncertmeistaram Ruševicam uznākot pie saviem mūziķiem, atskanēja izsauciens: „Rau, mūsu Voldemārs!" Latvieši domā, ka viņiem lielākas tiesības Voldemāru saukt par savu, kaut pats Ruševics ir ieskatos, ka bez jebkādām atšķirībām „pieder" visiem, veltījot savu mākslu ikvienam, kas pēc tās tiecas.

Prof. V. Ruševica godināšanu ievadīja ar viņa paša sniegtu brīvkoncertu 28. oktobŗa vakarā Kalamazū koledžas telpās, kurš bija domāts kā amerikāņu, tā latviešu publikai. Pirms koncerta koledžas mūzikas nozares pārstāvis cildināja jubilāru. Programmā dzirdējām Vītola, Mediņa, Leonarda, Metjūza, Rakleja, Čaikovska, Kreislera un Sensānsa darbus. Metjūza un Rakleja kompozicijas bija pirmatskaņojumi, pie tam pēdējā veltījums Ruševicam. Savu darbu pirmatskaņojumus noklausījās arī abi komponisti, saņemot publikas suminājumus. Sevišķi izteiktus suminājumus tomēr izpelnījās pats vijolnieks Ruševics, visai plašajai auditorijai pieceļoties kājās un ilgi aplaudējot.

Pēc koncerta Latviešu biedrības namā jubilejas rīcības komiteja, kurā darbojās visu organizāciju pārstāvji, bija rīkojusi prof. V. Ruševica godināšanu un kopīgas vakariņas, kurās šoreiz bija aicināta tikai latviešu publika. Ar svētbrīdi vakaru ievadīja prāv. J. Turks. Jubilāru apsveica rīcības komitejas pr-dis O. Reinvalds, pasniedzot māksl. Arn. Sildega gatavotu adresi un aploksni. Godināšanas oficiālo daļu pabeidza ar tradicionālo vīna glāzi un kopīgi nodziedātu „Daudz baltu dieniņu."

Pie vakariņu galdiem — pēc „ceremonijmeistara" Roberta Zuikas sniegtā profesora dzīves stāstījuma — vārdu deva apsveicēju virknei. V. Grinbergs nodova Sv. Jāņa draudzes sveicienus un velti, tālāk sveica Z. Kārkliņš (Voldemārija), A. Sile (koris Dziesmu Vairogs), I. Kāps (DV apvienība), L. Šinte (Studenšu korporāciju kopa), Ilze Lillenšteine (personīgi), A. Tralmaks (Mednieku-makšķernieku klubs), P. Austriņš (Apspiesto tautu komiteja un vīru koris), A. Briedis (Latvijas radiofona darbinieki un Saginavas latviešu klubs), J. Gailītis (Lansingas latviešu draudzes), O. Reinvalds (Latviešu biedrība) un citi. Liels skaits bija arī rakstveida apsveikumu.

Bez prof. V. Ruševica dzīvesbiedres Austras, dēla Māra, vedeklas un plašās apsveicēju virknes godināšanā piedalījās vēl apm. 100 citu viesu, profesora draugi un cienītāji.

V. Bokis

MŪSU LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS BRAZILIJĀ

Jānis Ķīvītis ar 1. decembri maina dzīvesvietu. Viņa jaunā adrese: Rua Arizona 123, Brooklin Paulista, Sao Paulo 17 — SP, Brasil.

J. Ķīvītis lūdz uz šo adresi rakstīt ne vien mūsu laikraksta abonentus Brazilijā, bet sūtīt arī visu Brazilijas DV nodaļai domāto korespondenci.

LĀČPLĒSIS VIESOJAS SKOLĀ

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola 11. novembrī atcerējās mūsu varoņus un atzīmēja Lāčplēšu dienu, aicinot viesos Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieri E. Kuršinski. Atceres aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis, pēc tam skolas pārzine A. Martinsone audzēkņiem stāstīja par senlatviešu karavīriem, par latviešu karavīru varonību vispār un viņu cīņām. Kad visi kopīgi bija nodziedājuši dziesmu „Karavīri bēdājās", 3. klases audzēkne Dagnija Tauriņa pasniedza ciemiņam E. Kuršinskim ziedus ar Latvijas krāsu lentu. Ar klusuma brīdi visi godināja kritušos varoņus. E. Kuršinskis iepazīstināja skolas audzēkņus ar savu Lāčplēša kaŗa ordeni, kuŗu skolēni aplūkoja ar lielu interesi, jo vairumam pirmo reizi bija izdevība iepazīties ar šo Latvijas armijas augstāko ordeni. Skolēnu apskatei bija izliktas arī citas Latvijas godazīmes, sveču apmirdzētas: Atbrīvošanas cīņu nozīme, Atbrīvošanas cīņu 10 gadu atceres medaļa un Trijzvaigžņu ordenis. Skolēnu priekšnesumos bija deklamācijas un uzstājās runas koris. Atceres akts izskanēja ar skolas himnu.

Īpašā žūrijas komisija, kuŗā darbojās LNAK izglītības nozares vadītājs Mežaks, skolas pārzine A. Martinsone un skolotājas V. Slavieša un M. Miezīte, jau izvērtējusi 8. klases audzēkņu sacensības darbus vēsturē. Godalgotos paziņos skolas valstssvētku aktā, kas notiks 18. novembrī plkst. 11 dienā Latviešu namā.

☆

TLB sestdienas skolas vecāku gada sapulce notika 1. novembrī un to vadīja V. Klepers ar vietnieku R. Kurzemnieku un sekretāri G. Rāviņu, piedaloties samērā mazam vecāku skaitam, jo kopā ar skolotājiem sēdē bija tikai ap 60 dalībnieku. Sapulces nozīmīgākais lēmums, kuŗu pieņēma vienprātīgi, bija skolas naudas paaugstināšana uz 40 dol. no ģimenes līdzšinējo 30 dol. vietā. Tas bija nepieciešams, lai būtu iespējams savukārt nedaudz palielināt niecīgo skolotāju atlīdzību, par ko spriests jau ilgu laiku, arī par vajadzīgu atzīts. Līdz šim skolotāji saņēma tikai 1,60 dol. par mācības stundu. Turpmāk šo niecīgo atlīdzību paaugstinās līdz 2 dolari par stundu, latviešu valodas skolotājiem par rakstu darbu labošanu aplēšot vēl vienu stundu par ik divām klasē pasniegtām stundām. Palīgskolotāji līdz šim saņēmuši 3 dol. par vienu mācību dienu, bet skolas pārzine 12 dol. Sapulce vēlējās, lai, paaugstinot atlīdzību skolotājiem, neaizmirstu arī pārējos skolas darbiniekus, piemēram, darbvedi un akordeonistu. Atlīdzības paaugstināšanas jautājumu (kam un kādā apmērā) izšķirs īpaša komisija, kuŗu izraudzīja TLB pr-ku A. Gribustu, skolas pārzini A. Martinsoni un vecāku pārstāvju R. Kurzemnieku un E. Zūli.

Skolas darbības budžetu sapulce pieņēma 10724 dol. apmērā, bet tas uzskatāms tikai par pagaidu budžetu, jo sakarā ar lēmumu par atlīdzību paaugstināšanu skolotājiem tas mainīsies. Šai pagaidu budžetā ienākumos no 230 ģimeņu (! — cik piedalījās šajā tik nozīmīgajā sapulcē?) maksātajām mācību maksām iekalkulēti 6900 dol., no skolas sarīkojumiem 300 dolaru, bet no dažādiem piešķīrumiem un ziedojumiem 1350 dol., bet iepriekšējā gada atlikums ir 1443 dol. Izdevumos lielāko posteni veido atlīdzības skolotājiem — 6769 dol., telpu īre 2916 un alga darbvedei 459 dol.

Iecerēto papildklasi dažāda vecuma bērniem, kas nepietiekami pārvalda latviešu valodu un nevar mācīties regulārajās klasēs, nav izdevies izveidot, jo tai pieteikti tikai 2 bērni, bet darbības uzsākšanai vajadzīgi vismaz 10. Pašreiz skolā darbojas 14 klases, vairākas no tām ir parallēlklases. Darbvede un kasiere L. Tauriņa ziņoja, ka skolas dažādajos speciālajos fondos pašreiz ir 1038 dol., bet TLB pr-ks A. Gribusts nolasīja revīzijas komisijas ziņojumu, no kuŗa izrietēja, ka dokumenti, kase u. c. ir labā kārtībā.

Sapulces nobeiguma pārrunās, kuŗas skāra jautājumus par telpu atvēlēšanu mazskautiem un guntiņām, mācību ilgumu vecākajām klasēm pēcpusdienas u. c., nozīmīgākais šķita ierosinājums iedalīt skolēnus parallēlklasēs pēc latviešu valodas zināšanām, spējām un sekmēm.

Zg.

LATVIEŠU KONCERTĀ

kalpojumu ar diviem čella solo. Ērģeļu mūzikā Anita Rundāne iepriecināja klausītājus ar arvien drošāk techniski un mākslinieciski izstrādātu priekšnesumu, bet skaisti dziedāja Maiga Dežardēna un Pēteris Geistauts.

Gadasvētku dievkalpojumā sirsnīgu draudzības garu apliecināja Toronto igauņu baptistu koris, sava diriģenta Pētera Kaupa vadībā izteiksmīgi nodziedot 3 dziesmas, no kuŗām pēdējā, R. Rutso „Es dzīvoju viņpus mākoņiem" — nesen tikai saņemta no Igaunijas. Ļoti patika igauņu koŗa solistes nepretenciozais, bet iejūtīgais dziedājums; žēl, ka programmā viņas vārds bija piemirsts.

Klavieŗu pavadījumus latviešu solistiem spēlēja Vera Leinvebere, bet Kaljo Raida čella priekšnesumus pavadīja Pēteris Kaups.

S.

Vakars sveču gaismā

Čikagas latviešu biedrības Viestura zālē uz gaumīgi klātajiem galdiem puķu groziņos mirdz slaidas sveces: ir 5. novembris, un Čikagas latviešu YWCAs klubs rīko savu gadskārtējo tējas vakaru. Par telpu dekorēšanu rūpējusies Margarita Brante. Pie ieejas viesus sagaida kluba pr-ce Emilija Kārkliņa ar Olgu Ozoliņu, kuŗa katram viesim pasniedz dažus rudens ziedus, kas plaukuši viņas dārzā.

Vakaru atklājot, E. Kārkliņa sirsnīgi apsveic viesus, īpaši tālo viešņu no Vācijas Elizabeti Krauli, kuŗa ierosināja kluba dibināšanu pirms 14 gadiem. Viņa pateicās visiem atnākušajiem par kluba darbības atbalstīšanu un īsumā pastāsta par darba grūtībām un panākumiem. E. Kraule savukārt stāsta par kādu jaunekli, kas dzīvo Vācijā un bija nonācis ļoti grūtos materiālos apstākļos. Klubs to pēc iespējas atbalstījis, pieņemdams par savu „krustdēlu". Tagad viņš ne tikai pabeidzis augstskolu, bet arī uzrakstījis par Gētes „Vilhelmu Meisteru" savu zinātnisko darbu. Vācijā ir arī kāda maza skoliņa, kuŗu YWCA atceras katros Ziemsvētkos. Bērni tur ar lielu centību mācās savu mātes valodu un ir ļoti priecīgi par dāvaniņām, kuŗas saņem no Amerikas krustmātēm. Šis palīdzības darbs ir svētīgs.

Tad kluba saimniecības vadītāja Lidija Zivtiņa aicina viesus pie darbinieču ar lielu rūpību klātā un gatavotā azaida galda. Kad kulinārā māksla pārbaudīta, Elvīra Baumane pieteic priekšnesumus. Kā pirmo nesen iestājušos kluba biedreni Veru Dāboliņu, kas nolasa Karolas Dāles dzejoli „Satikšanās ar Čaku". Visiem labi pazīstamais un iecienītais mākslinieks E. Kupcis dzied trīs solodziesmas paša pavadījumā — V. Ozoliņa „Lūgšanu", Ād. Ābeles „Atmiņu dārzā" un J. Norviļa „Balto dienu". Arturs Gaiķis nolasa Zentas Mauriņas „Antigoni", kas klausītājos izraisa pārdomas, velkot paralēles ar šodienu un jautājot sev, vai arī mūsu sirdīs vēl kvēlo tā pašaizliedzīgā mīlestība, kuŗa liek aizmirst sevi un cīnīties par cēlākiem mērķiem, šai gadījumā par savu tautu un tālo tēvu zemi.

Viesi omulīgi kavējās, klausoties mūziku, dejojot un pa starpu loterijā izmēģinot savu laimi. Iegūstami bija: tautisks spilvens, keramikas trauks, divas saktas, „pārsteigums" un ziedi. Abas saktas laimēja jauniete Ingeborga Grīna. Kam laime, tam laime!

M. K.

KLĪVLENDA

● No Boilingera bēŗu mājas uz krematoriju 6. novembrī izvadīja Vietnamā 28. oktobrī kritušo leitnantu Menvilu Barbu, kas bija iepriecējies latviešu Lāčplēša ordeņa kavalieŗa atv. kapt. Alfreda Ēbeļa ģimenē. Bēŗu namā garīgo ceremoniju vadīja amerikāņu māc. H. Blikenderfers un Apvienotās latviešu draudzes māc. I. Galde.

● Mārtiņa Lutera draudzē 4. novembrī notika dāmu komitejas rīkotais bazārs, kas bija kupli apmeklēts un deva krietnus ienākumus. Loterijā bija daudz vērtīgu laimestu. Mākslinieka K. Ansona gleznu laimēja J. Reņģe. Priekšnesumos bija deklamācijas un dažādi humoristiski uzvedumi.

Karaliska uzņemšana

EDUARDA ŠMUGAJA ZIŅOJUMS NO SIDNEJAS

Vilis Hazners bez titulīem nu ir izciemojies Austrālijā, kur — gan titulēts, gan netitulēts — visur bija gaidīts, sirsnīgi sveikts un devīgi cienāts, tātad „karaliski uzņemts". Pēdējo fazi lieku pēdiņās, jo tā nav manis izgudrota. Šos vārdus cita vidū teica atv. plkv. A. Krīpens, kad man piezvanīja tūlīt pēc atgriešanās no lidlauka un V. Haznera izvadīšanas atceļā uz ASV.

Šis ievads un arī viss tālākais nav domāts ne V. Haznera cildināšanai, nedz arī peļšanai. Par to, ko viņš teica un veica Austrālijā, ir jo plaši rakstīts „Austrālijas Latvietī", tādēļ katrs, kam šī viesošanās īpaši interesē, ar tās norisi var bez lielām grūtībām iepazīties. Arī mūsu laikraksta slejās laba daļa no visa jau aprakstīta.

Mans nolūks šoreiz ir pavisam cits, pilnīgi personīgas dabas. Vili Hazneru redzēju un satiku pirmo reizi mūžā. Par viņu biju dzirdējis tik daudz kontroversāla, ka tiešām ar vislielāko interesi gāju uz Virsnieku apvienības Sidnejā rīkoto t.s. „Haznera godināšanu".

Man bija izdevība ar tālo viesi satikties un sarunāties (paldies rīkotājiem!) pietiekami ilgu laiku, lai varētu ar viņu un viņa uzskatiem iepazīties. Vispirms jau man patika viņa (oficiālā) atbilde A. Krīpenam (kā nekā priekšnieks, vismaz bijušais), ka šī nav viņa, Haznera, godināšana, kas še tieši notiek, bet gan latviešu vadošās domas, nostājas un rīcības atzīšana mums visiem tik svarīgajos jautājumos par Latvijas brīvību.

Tālāk privātās sarunās pārcilājot dažādus jautājumus un problēmas, kā ciemos braukšanu uz Latviju, BPLA mērķus un uzdevumus, LKIA Brāļu kapus u.c., man kļuva pat neērti, jo šķita, ka Hazners nolasa manas domas: mūsu ieskati pilnīgi saskanēja. Ar šo nekādā ziņā neesmu domājis sevi nostādīt uz pjedestāla blakus Hazneram, jo neesmu tādos vadošos amatos, kuŗos ar savām domām un ieskatiem varētu iespaidot citus. Tie derīgi vienīgi man pašam.

Vēlāk referātu vakarā (nekādā ziņā negribu atkārtot visu to, kas atreferēts laikrakstos) ne tikai es, bet gandrīz visi klausītāji (izņēmumi vienmēr būs!) bija pārliecināti, ka referents runā tiešām par to, ko labi zina. Vai tā bija koeksistence, amerikāņu vai padomju politika, Latvijas komūnisti un pretkomūnisti, vai arī statistiskie dati par izglītības iestādēm un izglītības līmeni okupētajā Latvijā, viss bija „bez skaļām frazēm un aicināšanas kāpt uz sārta", bet ar faktu pārzināšanu un vienkāršo un patieso to pasniegšanu „referents dziļi saviļņoja klausītājus un stiprināja ticību mūsu darbam" (Citāti no „Austrālijas Latvieša").

Savā ceļojumā pa Austrāliju V. Hazners apmeklēja gandrīz katru vietu, kur mīt vairāk par 10 latviešiem. Lai ko tur viņš runāja, lai ko stāstīja, esmu pārliecināts, ka visur bijusi tā pati pamatdoma, kuŗu dzirdējām Sidnejā, proti: trimda nav jāuzņem kā lāsts, bet kā sūtība, un mums jāmeklē un jāatrod ceļi un veidi, kā pārmest tiltu uz Latviju un tur dzīvojošo latviešu tautu, tomēr nepārprotami pasvītrojot, ka kaut kāda sadarbība ar okupantiem būtu noziegums.

Lūdzu lasītājus mani nepārprast, jo ar šo rakstu nekādā ziņā neesmu domājis dziedāt slavas dziesmu Vilim Hazneram — ar titulīem vai bez tiem, bet gan uzsvērt, ka mūsu vadošo organizāciju vadītāji iet pareizus ceļus, sagādājot it nepatīkamas galvassāpes mūsu tēvzemes okupantiem un viņu zābaku pucētājiem. V. Hazners kā divu lielu organizāciju — DV un BPLA (arī KLB — Red.) — vadoša persona parādīja un pierādīja Austrālijas latviešiem, ka ejam pa pareizo ceļu, ka jābūt elastīgiem un taktika jāmaina, ja apstākļi to prasa; ka arvien vēl spēkā kaŗavīra pirmais un pēdējais bauslis — ja gribi pretinieku sakaut, vispirms tas jāpazīst.

Patiesībā tās visas ir jau sen zināmas lietas, un V. Hazners būtībā nepateica nekā sevišķi jauna, izņemot jaunākos statistiskos datus, kuŗi lielajam vairumam klausītāju nebija zināmi, bet veids, kā viņš to pateica, un viņa pieeja mūsu galvenajām problēmām bija divi galvenie faktori, kuŗi viņam sagādāja „karalisko uzņemšanu" Austrālijā. Pie tam ir veca patiesība, ka lietas, kuŗas svarīgas, vienmēr jāpārcilā, lai tās neierūs vai nepārklājas ar pelēko aizmirstības putekļu kārtu.

Visai šai „karaliskajai uzņemšanai" atļaujos pievienot arī savu personīgo paldies V. Hazneram un arī tiem, kas noorganizēja viņa viesošanos Austrālijā.

Ed. Šmugajs

ATCEĻĀ NO SIDNEJAS UZ ASV

Komitejas Latvijas brīvībai un ASV DV zemes valdes priekšsēdis Vilis Hazners ar pavadītājiem Sidnejas lidlaukā pirms došanās atceļā uz ASV: no kreisās — Latviešu virsnieku apvienības centrālās valdes pr-dis A. Krīpens, I. Bērziņš, nacionālpolitiskā darbiniece E. Rodze-Ķisele, V. Hazners, Austrālijas DV valdes pr-dis V. Māliņš, kas īpaši bija ieradies no Adelaides, Sidnejas vanadžu kopas pr-ce S. Zaķe, DV Sidnejas nodaļas pr-dis M. Tenisons ar dzīvesbiedri un DV Sidnejas nodaļas sekretārs V. Ādminis.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Reformācijas 450 gadus plašā Čikagas latviešu luterāņu saime atzīmēja kopīgi Sv. Lūkas ev.-lut. baznīcā. Archibīskaps A. Lūsis vadīja mācītāju gājienu, kuŗu baznīcēni sveica ar piecelšanos. Prieks bija par vecākiem, kas, par spīti svētdienas vakaram, bija uz baznīcu atveduši arī savus bērnus, kuŗiem redzētais paliks atmiņā ilgi, varbūt pat visu mūžu. Kontrasts starp zeltaino luterāņu baznīcas virsgana zizli un mācītāju melnajiem amata tērpiem bija īsti iespaidīgs. Vairāki baznīcēni saskatīja ināmu līdzību starp nelaiķi archibīskapu Dr. T. Grīnbergu un pašreizējo virsganu, bet vecākā paaudze priecājās par archibīskapa A. Lūša silto balsi. Svētrunā viņš vairākkārt atgādināja: „Mīliet savu baznīcu!" Šajos vārdos ietverts ļoti daudz: visa mūsu nākotne atkarīga no tā, cik ilgi spēsim saglabāt latviešu valodu mūsu baznīcā. Archibīskaps norāja skeptiķus un mazdūšīgos, jo ar pietiekamu mīlestību var panākt visu, piemēram minot Ciānas latviešu ev.-lut. draudzes 70 gadu pastāvēšanu.

MINEAPOLE

● Mineapoles - St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzes svētdienas skolas vecāku padome jaunajam mācību gadam ievēlēja par priekšnieku A. Spārniņu, sekretāri M. Stūrnieku un kasieri V. Bergmani. Saimniecības pārziņa pienākumus uzņēmās L. Lanka ar palīdzi I. Klodi. Skolu valdes pr-dis L. Sproģis norādīja uz vecāku padomes nozīmīgumu skolas darbā un lūdza ik svētdienas izraudzīt 3 vecākus, kuŗi palīdzēs uzturēt kārtību un mieru mācību starpbrīžos. Pašreiz skolā reģistrēti 107 bērni. Juris Krafts uzņēmās mācīt bērniem garīgās dziesmas un, varbūt, nākotnē arī atjaunot svētdienas skolas bērnu kori. Skolas pārziņa pienākumus līdz šim vēl neviens nav uzņēmies, bet to aizstāj ar 3 skolotājiem. L. Sproģis arī norādīja, ka skolu valde mēģinās apzināt visus tos vecākus, kuŗiem ir bērni svētdienas skolas vecumā, lai noskaidrotu iemeslus, kādēļ tie nesūta bērnus skolā. Tuvākajā laikā atrisinās arī pārziņa jautājumu. Vecāku padomes sēdi ar lūgšanu atklāja draudzes mācītājs P. Langins.

● Kokneses gaidu vienības ilggadējā vadītāja Ināra Poriete aizgājusi no vienības vadības. Viņas darbības laikā gaidas guva daudz paliekoša latviskajā audzināšanā, zināšanās un gaidu mākās. Vienības vadību pārņēma Velta Svīne, kas pirms 15 gadiem piedalījās vienības dibināšanā un bijusi tās pirmā vadītāja. Šāgada Tēvzemes nometnē piedalījušās vienības dalībnieces Ilze Brūvele, Ilga Eglīte, Ingrida Treija, Daina Robiņa, Silvija Zemjāne un Anna Lindemane. Par guntiņu vadītāju darbojas Maija Mizēna. Turpmāk paredzēts, ka bez vadītājām gaidu sagatavošanā nākošajai lielgaidu pakāpei piedalīsies arī mag. phil. Magdalena Rozentāle un svētdienas skolas skolotāja E. Sproģe.

K-ts

KALAMAZŪ

● Tradicionālais Mārtiņvakars, kuŗu katru gadu rīko Latviešu biedrība, 4. novembrī izpelnījās piekrišanu un atzīšanu. Visiem labi patika A. Znatnajas laikmetīgā joku ludziņa „Čipiņa kunga jubileja" autores režijā. Kā tēlotāji piedalījās M. Paudrupe, H. Pole, M. Reinvalde, L. Šneidere, A. Znatnaja, V. Dīriķis un R. Vītols. Dekorātors bija Harijs Celms, apgaismotājs A. Bārzdolis. Pēc izrādes cepa Mārtiņzosi un nodevās deju priekam. Vakars bija labi apmeklēts.

GRAND RAPIDI

● Viena no visvecākajām Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.lut. draudzes loceklēm Lība Purgaile nesen atskatījās uz 94 mūža gadiem. Viņa dzimusi Birzgales pagastā, tad pārcēlusies uz Lielvārdi, bet pēc apprecēšanās dzīvojusi Rembates pagastā. Gavilniece dziedājusi Lielvārdes korī, ar kuŗu piedalījusies arī 3. vispārējos dziesmu svētkos. Par veco laiku notikumiem L. Purgailei atmiņā saglabājies daudz zīmīgu epizodu, un viņas atmiņu varētu apskaust viens otrs jaunākās paaudzes pārstāvis. Viņa vēl arvien lasa arī latviešu laikrakstus un grāmatas. Jubilāri draudzes un dāmu komitejas vārdā sveica māc. Kr. Hermanis.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņa sanāksmes pēc vasaras pārtraukuma atjaunotas un notiek reizi mēnesī pēc dievkalpojuma. Jaunatnes pulciņu vada skol. L. Skuja. Jaunajam darbības posmam izraudzītajā valdē darbojas pr-ks Andris Valdmanis, viņa vietnieks Ansis Veinbergs, sekretāre Inta Mežule, viņas palīdze Biruta Jansone, kasieris Uldis Kalējs, viņa palīgs Pēteris Daukša, biedrzinis Imants Bušs un viņa palīdze Māra Plostniece.

● Latviešu katoļu draudzē izraudzīta jauna dāmu komiteja, kuŗas priekšniece ir Eleonora Dziļuma, viņas vietniece Leona Bogdana un sekretāre Valentīne Strože.

KOPĪGA DARBA AUGĻI

Latviešu stenda iekārtošanu un vadīšanu Tautību festivālā Čikagā bija uzņēmusies Kr. Barona latviešu skola. Kaut Latviešu organizāciju apvienības pr-dis V. Landmanis aicinājumu festivālā piedalīties bija saņēmis tikai divas nedēļas iepriekš, skola uzticēto pienākumu tomēr paveica godam. Eksponātus aizdeva Čikagas latviešu veikalnieki L. Lapiņš, K. Ķezbers, Ciānas draudzes grāmatu galds un rotkalis A. Telle, bet acij patīkamu kopiespaidu radīja mākslinieks O. Jēgens. Astra Reveliņa savukārt ne vien aizdeva vairākus, bet pienācīgi novietoja visus eksponātus. Skolas labvēlis galdnieks R. Feldmanis ziedoja daudz laika, palīdzot visu piemēroti iekārtot, kamēr materiālus piegādāja J. Mežmalis. Kā likās, ar lielu prieku dežūrēja skolas vecāko klašu audzēkņi. Vecāku padomes priekšsēža palīdze Zita Velkme un skolas kasiere Izolde Jaremko pārzināja ēdienu galdu, pie kuŗa strādāja vairāku skolēnu mātes, kamēr vispārējā atbildība kā par stendu, tā ēdienu galdu piekrita vecāku padomes pr-dim A. Birkenam. Pēc padarītā darba viņš atvieglοti uzelpoja, jo zaudējumi bija ciešami: nozagts izrādījās tikai pāris tautisku cimdu, bet zēnu neuzmanības dēļ ar sveču taukiem nopilinātas dažas sedziņas.

Lielākajā Čikagas laikrakstā „Chicago Tribune" bija ievietoti divu smaidīgu latviešu tautu meitu, Vitas Bārdas un Noras Valaines, fotoattēls no festivāla atklāšanas dienas.

Eksponātu aizdevēju un visu palīgu atsaucība un darbs padarīja latviešu stendu ievērības cienīgu kā izstādīto priekšmetu, tā iekārtojuma ziņā, dodot gandarījumu visai Čikagas latviešu sabiedrībai.

Z. K.

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

19. novembrī, plkst. 11 rītā Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums. A. Jansona (vijole), un A. Ķeniņa (čello) duets. Svētdienas skola 10.30, jauniešu grupa 10. Iesvētes mācība.

26. novembrī, plkst. 11 rītā Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola 10.30, jauniešu grupa 10. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

19. novembrī, pl. 3 Latvijas valstssvētku dievkalpojums, Svētdienas skola; piedalās draudzes koris.

26. novembrī, pl. 11 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu; draudzes koris, Svētdienas skola; pl. 12.30 jauniešu grupa.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcā, 361 Danforth Ave.

19. novembrī, plkst. 2 pēcp. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums. Soliste Austra Holcmane. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda pirmiesvētes vecākajai grupai.

26. novembrī, plkst 2 pēcp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

BRAMPTONA

12. novembrī, plkst. 1.30 pēcp. Reformācijas atceres dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave, South.

19. novembrī, plkst. 11 valstssvētku dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, latviešu skauti un gaidas.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. novembrī, pl. 3 pēcp. Latvijas valstssvētku dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

3. decembrī, pl. 2 pēcp. adventa laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

18. novembrī, plkst. 7. vakarā dievkalpojums. (19. novembrī dievkalpojuma nebūs).

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

26. novembrī, plkst. 2 pp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Jauniešiem iesvētes mācība sāksies š. g. 12. novembrī, tūlīt pēc dievkalpojuma.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Piektdien, 17. novembrī, plkst. 7,45 vak. Pirmā luterāņu baznīcā, Istoranžā, Ņudžersijas latviešiem kopīgs dievkalpojums. Māc. T. Vēdzele (Elizabetes-Ņuarkas dr.), māc. Ž. Kristbergs (Leikvudas Ņubransvikas dr.) un māc. R. Zariņš. Soliste Rita Dzilna-Zaprauska, pie ērģelēm Ārija Šulce.

Sestdien, 18. novembrī, pl. 6 Jonkeru baznīcā kopīgais Ņujorkas svētku dievkalpojums, piedaloties visām draudzes skolām ar karogiem; piedalīsies visi draudzes mācītāji.

19. novembrī, Betlemes baznīcā dievkalpojums sāksies jau pl. 1 (nevis pl. 2), lai varētu piedalīties Ņujorkas latviešu organizāciju padomes rīkotā kopīgā svētku aktā Manhatenā.

CIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1388 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA2-2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE3-9326.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SKAŅU PLATE - MŪZIGAM KAŖAVIRAM

KAŖAVIRU DZIESMAS Nr. 2   Mono $5.00   Stereo $5.50

I PUSE
Mirdzot šķēpiem
Jau saule riet
Balta roze
Kad pār austrumiem
Mana dzimtene Kurzeme, zini
Kur Gauja plūst
Pumpinraš (orķestris)

II PUSE
5. Divīzijas dziesma
Es vēlos mājās pārnākt
Tai Cēdelgemā, draugs
Balta roze nozied dārza malā
Vedēj'
Vīrši zili
Tur aizjāja latvietis

Komanda un Jundas signāls

Dabūjama visās lielākās grāmatnīcās un DV nodaļās un apvienībās; lūdzam pieprasīt

DV GRĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

Sveiciens jubilejā!

SVARĪGI IEMESLI JUBILEJAS RAKSTU LASĪŠANAI

Nu vairs nav joki, jāķeras āzim pie ragiem un jāgrūž laukā patiesība. Biju klusībā cerējis, ka arī mani kāds apsveiks par labu un akurātu rakstu rakstīšanu vai vismaz dzimšanas dienā, bet velti izgaidījos. Tagad, kad lasu avīzēs, kā citiem ar apsveikumiem izgājis vai, labāk sakot, kā apsveicējiem izgājis, kļūs tu domīgs. Ja es apsveikuma rakstus neizlasītu un nelūgtu redaktoru avīzē nodrukāt paziņojumu, ka esmu rūpīgi un ar visām garumzīmēm un akcentējumiem tos izlasījis, kā tad mani apsveicēji zinātu, ka esmu viņu rakstus saņēmis? Galvenais iemesls gan, laikam, būtu, ka lasītāji nekā neuzzinātu par manu apsveicēju labajiem darbiem vai, mazliet citādi izsakoties, apsveikumu rakstītājiem nebūtu reklāmas nākošajām amatpersonu vēlēšanām, un tā viņus varētu pieskaitīt to nepopulāro skaitam, par kuriem nevar balsot vai kuri atstājami kandidātos. Protams, šādu domu gājienu nekur nedrukā, neviens tā nesaka, tikai mana samaitātā fantazija to iztēlojas. Bet man tomēr ir aizdomas, ka neesmu pārāk tālu no patiesības. Cik labi, ka neesmu neviena apsveikuma raksta nekad sūtījis! Tā man arī nav jāraizējas par to, vai manu rakstu tikai pats jubilārs lasījis, vai tas arī citiem priekšā lasīts jeb vai vienkārši iesviests papīrkurvī, ja tāds gadījies pa rokai.

Nezinu, kāda būtu sajūta, ja nolasītu apsveikuma rakstu par maniem cēlajiem veikumiem vai, varbūt, 38 gadu jubilejā, kas tiešām ir apaļš skaitlis, ja ievēro, ka astoņniekam ir divi krietni līkumi apaļā veidā. Man vienmēr uznākuši drebuļi, kad redzu, ka apsveikumu lasītājs kāpj runātāju katedrā vai stājas pie pults un tin vaļā krietno papīru čupu. Ja iepriekšējā naksniņā gadījies nemierīgs miegs, tad vismaz var cerēt uz labu atpūtu, var mazliet nosnausties pa garo sveicēju vārdu nolasīšanas laiku. Ja ir pie labas veselības un sajūtas, tad vismaz jāmēģina laiks pavadīt, grozot savu svārku pogas, vērojot citu klausītāju garlaikotās sejas vai kustinot kāju pirkstus, lai aizdzītu žāvas. Ja par apsveikumu nelasīšanu jāiztec protests, tad šis ir dzīvības vai nāves jautājums, vai, kā kāds slavens rakstītājs kādreiz uzrakstījis, būt vai nebūt. Man tikai jānožēlo, ka šādās sanāksmēs nav izpalikusi arī citu apsveikumu nolasīšana, kādēļ rīkotājiem vai apsveikumu lasītājiem jātaisnojas, ka pasta vainas dēļ kāds raksts palicis nenolasīts, jo sveikums pienācis par vēlu. Tomēr šādas lietas var glābt un sasaukt ātrumā jaunu sanāksmi nedēļu vēlāk. Ja jau patērēts stundām ilgs laiks raksta sastādīšanai, tad arī nedrīkst žēlot pūles ar vēl otra mītiņa sasaukšanu.

Man vienmēr bijis žēl to nelaimīgo žurnālistu, kuŗiem visi apsveikumu rakstu sūtītāji jāatzīmē ne vien ar vārdiem un priekšvārdiem, bet jāliek arī trīs vai četri, dažos adījumos arī pieci un seši lielie burti pēc organizāciju prezidentu vārdiem, lai vienkāršā tauta zinātu, kādā organizācijā apsveicējs darbojas, kāds viņa zinātniskais tituls un kādā zemē viņš nodarbināts maizes darbā. Patiesību sakot, šis pēdējais iespraudums nav īsti kultūrālā veidā pateikts, jo sabiedrisks darbinieks ir apmeties tikai kādā patvēruma zemē un cer uz drīzu atgriešanos dzimtenē. Ja nu gadās, ka avīzē kāds vārds no apsveicēju rindas izlaists, kas viegli var notikt pie apsveikumu ātrās nolasīšanas un ātrraksta nepārvaldīšanas, tad brūk virsū redaktoram, ka tas neprašam licis vai uzticējis rakstīt par jubileju: pati svarīgākā daļa taču ir izlaista un apsveicēja vārds nav uzrakstīts. Augstākajām vadošajām personām vienmēr ir tiekšanās uz augšu, tādēļ nenolasīts apsveikums vai vārda nepieminēšana avīzē var iezīmēt ceļu uz leju, pat uz kādu paslēptu klinšu aizu, no kurienes slavas laurus vairs neplūkt.

Esmu vienmēr domājis mazliet citādi nekā lielākā daļa sabiedrības domu paudēju, bet rīkotāji, laikam, nevarētu paveikt svētīgāku darbu, kā atmest visu apsveikumu lasīšanu. Ja nebūs lasīšanas, aprims arī rakstītāji, jo nebūs vērts laiku tērēt ar domu graudu un frāžu savirknēšanu labi skanošā rindā, ja bez paša jubilāra nevienam citam nebūs dota iespēja noklausīties labi skanošos vārdus. Tad varētu notikt pat tāds brīnums, ka pēkšņi slikti apmeklētos jubileju aktus tautieši sāktu atkal apmeklēt kuplākā skaitā, un rīkotājiem ienāktu līdzekļi solistu samaksāšanai. (Pēc nesen Kalifornijā pieņemtajām vadlīnijām, vienīgi tie, kas spēj lasīt notis un tās atdarināt skaņās, ir tiesīgi uz atlīdzību) Tā gan būtu demokratijas principu neievērošana; kāds, varbūt, to apzīmētu par diktātūru jeb autoritāra režīma izpaudumu, bet par to būtu iespēja izrakstīties latviešu demokratiskajā presē. Šādos gadījumos redaktoram nav tiesību atteikties no pretēju domu ievietošanas, jo citādi viņš būtu partejisks un saucams pie atbildības tautas tiesā vai, kā Kanadā saka, sabiedriskajā tiesā.

Bebers

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $............

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.56 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

ĶĪNIEŠIEM BŪS ATOMRAĶETE

Amerikāņu slepenās izlūkošanas iestādēm kļuvis zināms, ka sarkanā Ķīna savu satelītu spēs iešaut orbītā jau nākošā gada janvārī. Ķīnai drīzumā būs gatava arī pirmā atomraķete. Parlamentāriešu aprindas mudina ASV tautas vietniekņamu pacelt valsts gaisa aizsardzības spējas.

„PĪSŅIKU" DEMONSTRĀCIJAS — KOMŪNISTU ROKU DARBS

„Pretkaŗa demonstranti ASV nepabalsta mieru, kuŗu mēs tik dedzīgi meklējam Vietnamā," izteicās prezidents Džonsons preses konferencē Vašingtonā. „Ja mēs parādītu pašu mājas frontē to pašu drosmi un stabilitāti, kā to dara amerikāņu kaŗavīri Vietnamas frontē, nav ne mazāko šaubu, ka mēs miera atrisinājumu atrastu," konstatēja prezidents, apzīmējot „pīsņiku" aktīvitāti par komūnistu roku darbu.

Džonsons sacīja, ka jaunajam Dienvidvietnamas prezidentam būtu visai civilizētajai pasaulei jāpierāda, cik netaisna bijusi kritika pret amerikāņiem, un faktsturoja vietkongus, kas apšaudījuši Neatkarības pili Saigonā, kur svinīgā ceremonijā amatā ievests jaunais Dienvidvietnamas prezidents. Džonsons apstiprināja savu labo gribu „iet pēdējo jūdzi, lai rastu mieru Vietnamā", un gatavību uz sarunām ar Ziemeļvietnamu, tāpat pārtraukt bumbošanu, ja vien iemelvietnamieši izrādītu atsaucību miera sarunām. Šādai pretimnākšanai no Hanojas puses nepastāvot, ASV būs spiestas atturēt agresiju un sargāt Dienvidvietnamas pašnoteikšanos, tai pašā laikā cenšoties nepaplašināt kaŗu.

LATVIEŠU GRĀMATNĪCAI TRIMDĀ — VĒL NEBIJUŠI IZDEVUMI

JANIS ROZENTĀLS
krāsās un rakstos .... $24.—
A. Annus, A. Ivanovs, V. Silmalis.
Te nav daudz ko ieteikt — apskatiet un redziet. Rozentāls ir nemirstīgs.

A. Rupaiņa pārsteidzošs un vēl nekad nebijis darbs:

ARCHEOLING VISTIKA
I un II daļa kopā .... $10.—
Pirmo reizi vēsturē mums latviešiem dota vismaz hipoteze, kas mēs esam un no kurienes nākdami u.t.t. Lai jums būtu ieskats, ap ko lieta grozās, izlasiet beigu komentārus.

Latvieši bēga no slepkavām, ne no komūnisma!

J. KRONLINS —
379 BAIGĀ GADA DIENAS
.... $ 9.60
Arī pirmo reizi visos 22 trimdas gados mums nu reiz ir grāmata — rokas grāmata, ar ko parādīt, kā notiek brīvas valsts un tautas pazušana sarkanajā miglā. Galvenais, dokumentārās detaļās parādīta tautas (katras tautas) vissvarīgākās sastāvdaļas — jaunatnes un skolu iekļaušana „viskultūrālākā un visattīstītākā zemē pasaulē" — krievu imperiālismā komūnisma ietvaros . . . Tiesa, krievi šauj gaisā vareni, daži bezgala pārbijušies, bet vēl 20 gadu pēc uzvaras uzvarētāji nāca lūgties maizi pie sava lielākā ienaidnieka šodien, un strādniekam jāstrādā 2 nedēļas, lai nopirktu kurpju pāri . . . Vai tas nav negods?

Lūk — kas vēl iznācis pēdējos 9 mēnešos:

Latviešu tautas teikas un pasakas, 7. 8. un 9. sējums	$7.80
R. Blaumaņa RAKSTU 11. sēj. (kopā ar 6.—10. sēj)	$5.20
LATVIEŠU SINONIMU VĀRDNĪCA	$6.00
J. Jaunsudrabiņa — ZAĻĀ GRĀMATA, 1. un II kopsēj.	$7.80

Pasūtinot apgādā 20% atlaide, vai maksājot pilnu cenu 50% prēmiju grāmatas. Visas grāmatas pieprasāmas un skatāmas visās grāmatnīcās.

Gaidiet tikai, kas būs nākamajā 1968. gadā!

Dažs labs sastings!

LATVJU GRĀMATA

LORDU APRINDĀS VIENMĒR KAUT KAS ATGADĀS

Visa britu prese aizvadītajā nedēļā veltīja lielu uzmanību strīdam starp Anglijas ārlietu ministru Džordžu Braunu un laikrakstu „Times" un „The Sunday Times" izdevēju lordu Tomsonu.

Incidents atgadījās kādā Londonas dinejā, kuŗu preses magnāts lords Tomsons bija sarīkojis par godu 200 amerikāņu veikalniekiem. Kad viesi bija vislabākajā omulībā, pēkšņi piecēlās ārlietu ministrs Brauns, kas sēdēja līdzās namatēvam Tomsonam, un asos vārdos pārmeta viņam izdabāšanu Pad. savienībai un kaitēšanu angļu interesēm savā laikrakstā „The Sunday Times".

Šai sakarā laikraksti minēja spiega Filbija vārdu, bet Brauns vēlāk noliedza, ka viņa pārmetumu iemesls lordam Tomsonam bijis dubultspiegs Filbijs, kas, būdams angļu slepenajā dienestā, spiegojis arī Maskavai un kuŗa darbību atklājis „The Sunday Times". Brauns atteicās paskaidrot, kādēļ īsti uzbrucis Tomsonam, tikai izteicies, ka bijis saniknots par angļu laikrakstu ziņām, ka lords Čelfonts, pilnvarotais ministrs Eiropas koptirgus jautājumos, Lozaņā (Šveicē) esot apgalvojis, ka Anglija atvilks savas kaŗaspēka vienības no Eiropas, ja tai liegs iestāšanos koptirgū.

Dinejā ārlietu ministrs, pagriezies pret lordu Tomsonu, teica: „Jūsu vadītais laikraksts ļoti kaitējis mūsu valstij. Daži domā, ka ir laiks pārtraukt vērst Pad. savienības uzmanību uz to, ko mēs darīsim. Es lūdzu jūs un jūsu laikrakstu to ievērot!" Lords Tomsons uz to atbildēja: „Mēs ne vienmēr ņemam Džordžu Braunu ļoti nopietni, bet tas dod jums labu ieskatu, kāda kalibra vīrs ir mūsu ārlietu ministrs." Kad pēc pusdienām reportieŗi un amerikāņu viesi drūzmējās ap Braunu, ministrs debatēja ar reportieŗiem paceltā balsī. Tiktāl gadījumu atreferē Reitera aģentūra.

Žurnālisti Londonā jau runā daudz skaidrāku valodu un meklē zināmas aizkulises ar sensācionālu iekrāsu. Londonas augstākajā sabiedrībā palaikam uzpeld kutelīgas lietas, kas dīda sensāciju kāros žurnālistus un trenkā preses fotografus pa malu malām. Daži reportieŗi sadzirdējuši, ka Brauns apzīmējis lorda Tomsona laikrakstu par „lielāko prostitūtu pasaulē". Citi domā, ka Brauns uzbrucis Tomsonam par to, ka „The Sunday Times" iespiedis kādu fotoattēlu, kuŗā redzams, kā ārlietu ministrs uz bijušā luksa tvaikoņa „Queen Mary" Ņujorkas ostā ar kādu blondīni dejo atvaļu valsi. Bez serijas rakstiem par spiegu Filbiju, šis attēls visvairāk nokaitinājis Braunu, secina reportieŗi.

Lords Tomsons jau savā iepazīstināšanas runā pajokojies par ārlietu ministru Braunu, dodot padomu atmest smēķēšanu, dzeršanu un sievietes, ja vēloties dzīvot līdz 100 gadu. Amerikāņu viesi par to uzjautrinājušies. Savā atbildes runā tad arī Brauns neaizmirsis britu preses magnātu apveltīt ar saviem „glaimiem". Vēl pēc bagātīgajām pusdienām Brauns neesot nomierinājies un, stiprinoties ar baltvīnu, atkārtojis avīzniekiem, ka britu laikraksti bijuši „vislielākās prostitūtas pasaulē".

Kad reportieŗi vēl vairāk saspiedušies ap saniknoto ministru, jauzdami labu sensācionālu vielu, Brauns izrāvis zīmuli no kāda avīznieka rokas un iesaucies: „Vai jūs nevarat turēt mutes vienu sekundi?" — Protams, arī tā žurnālistiem bija interesanta viela dažkārt izsmeltajos sensāciju medību laukos.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu pl. 2 pēcpusdienā ĒRGĻU LIGZDĀ filmu izrādes krāsās un skaņās par sportu un dzīvi Kanadā.

16. novembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā DVTK referātu cikla 2. referāts. E. Znotiņa-Kalniņa referēs „Aktieŗa izteiksmes līdzekļi". Diskusijas.

18. novembrī — pl. 8 vak. Itona auditorijā Latvijas valstssvētku atceres svinības.

11. — 19. novembrim.. — Agra Anšmita gleznu izstāde Latviešu nama augšējā zālē. Atklāšana pl. 2 p.p. 11. novembrī.

19. novembrī — plkst. 11 no rīta „Humberlea Church of God" baznīcā 2810 Weston Rd., latviešu misionārs R. Kampars.

19. novembrī — plkst. 6 vak. Latviešu namā ilggadējais latviešu misionārs Indijā — R. Kampars.

22. novembrī — plkst. 8 vak. Walmer Rd. baptistu baznīcā latviešu misionārs R. Kampars.

24. novembrī — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcā latviešu misionārs Indijā — R. Kampars.

30. novembrī — plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski ētisku pārdomu vakars „1967. gads jeb Cilvēks un viņa pasaule", māc. R. Ekšteins.

2. decembrī — pl. 7.30 vak. Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars ar bazāru Lansdowne Assembly zālē.

2. decembrī — pl. 6.30 vakarā Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienība Kanadā rīko Latvijas kaŗaskolas atceres aKaru. Ieeja pret ielūgumiem.

9./10. decembrī — Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš Latviešu namā.

9. decembrī — pl. 2 p.p. Latviešu namā DV Toronto nod. Ziemsvētku eglīte bērniem un pl. 7,30 vak. pieaugušiem.

HAMILTONA

18. novembrī — Latvijas valsts dibināšanas atcere Royal Connaught hotelī Kristalla zālē pl. 6 vak. Svētku akts un Hamiltonas latviešu „Centennial" balle.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

RINDĀS VIENMĒR AS ATGADĀS

trenkā preses fotografus pa malu malām. Daži reportieri sadzirdējuši, ka Brauns apzīmējis lorda Tomsona laikrakstu par „lielāko prostitūtu pasaulē". Citi domā, ka Brauns uzbrucis Tomsonam par to, ka „The Sunday Times" iespiedis kādu fotoattēlu, kurā redzams, kā ārlietu ministrs uz bijušā luksa tvaikoņa „Queen Mary" Ņujorkas ostā ar kādu blondīni dejo atvadu valsi. Bez serijas rakstiem par spiegu Filbiju, šis attēls visvairāk nokaitinājis Braunu, secina reportieri.

Lords Tomsons jau savā iepazīstināšanas runā pajokojies par ārlietu ministru Braunu, dodot padomu atmest smēķēšanu, dzeršanu un sievietes, ja vēloties dzīvot līdz 100 gadu. Amerikāņu viesi par to uzjautrinājušies. Savā atbildes runā tad arī Brauns neaizmirsis britu preses magnātu apveltīt ar saviem „glaimiem". Vēl pēc bagātīgajām pusdienām Brauns neesot nomierinājies un, stiprinoties ar baltvīnu, atkārtojis avīžniekiem, ka britu laikraksti bijuši „vislielākās prostitūtas pasaulē".

Kad reportieri vēl vairāk saspiedušies ap saniknoto ministru, jauzdami labu sensācionālu vielu, Brauns izrāvis zīmuli no kāda avīžnieka rokas un iesaucies: „Vai jūs nevarat turēt mutes vienu sekundi?" — Protams, arī tā žurnālistiem bija interesanta viela dažkārt izsmeltajos sensāciju medību laukos.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu pl. 2 pēcpusdienā ĒRGĻU LIGZDĀ filmu izrādes krāsās un skaņās par sportu un dzīvi Kanadā.

16. novembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā DVTK referātu cikla 2. referāts. E. Znotiņa-Kalniņa referēs „Aktieŗa izteiksmes līdzekļi". Diskusijas.

18. novembrī — pl. 8 vak. Itona auditorijā Latvijas valstssvētku atceres svinības.

11. — 19. novembrim. — Agra Anšmita gleznu izstāde Latviešu nama augšējā zālē. Atklāšana pl. 2 p.p. 11. novembrī.

19. novembrī — plkst. 11 no rīta „Humberlea Church of God" baznīcā 2810 Weston Rd., latviešu misionārs R. Kampars.

19. novembrī — plkst. 6 vak. Latviešu namā ilggadējais latviešu misionārs Indijā — R. Kampars.

22. novembrī — plkst. 8 vak. Walmer Rd. baptistu baznīcā latviešu misionārs R. Kampars.

24. novembrī — plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcā latviešu misionārs Indijā — R. Kampars.

30. novembrī — plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski ētisku pārdomu vakars „1967. gads jeb Cilvēks un viņa pasaule", māc. R. Ekšteins.

2. decembrī — pl. 7.30 vak. Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars ar bazāru Lansdowne Assembly zālē.

2. decembrī — pl. 6.30 vakarā Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienība Kanadā rīko Latvijas kaŗaskolas atceres akaru. Ieeja pret ielūgumiem.

9./10. decembrī — Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš Latviešu namā.

9. decembrī — pl. 2 p.p. Latviešu namā DV Toronto nod. Ziemsvētku eglīte bērniem un pl. 7,30 vak. pieaugušiem.

HAMILTONA

18. novembrī — Latvijas valsts dibināšanas atcere Royal Connaught hotelī Kristalla zālē pl. 6 vak. Svētku akts un Hamiltonas latviešu „Centennial" balle.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

OPTIĶIS LUNSKY

470 College St., Toronto

WA 1-3924

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevums

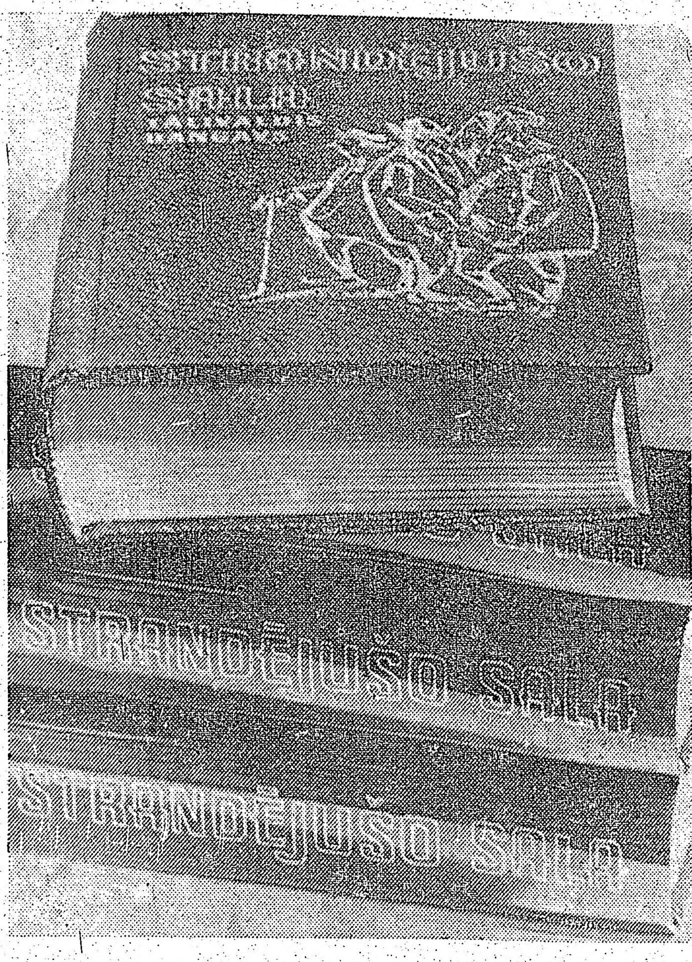

T. DANGAVA stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Grāmatā apvienoti divi pabeigti stāstu krājumi „Strandējušo sala" I-II daļa un „Bada dzegužu pajumtē", pavisam 27 stāsti 600 lappusēs, tā glīti iesieta ar A. Jaunzema vāka zīmējumu un E. Keiša autora šaržu un ievadu.

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

DVG RĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA

Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama

P. Mantnieka

LATVIJAS KARTE $8.00

Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET

A. BĒRZIŅA

THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00

GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CĪŅU PRET KOMUNISMU.

Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ

491 College St., Toronto 4, Ont. CANADA.

TEL.: 921—7121

CODE 416

I M A N T A

PARCEL IMANTA SERVICE

Oldmarken 12, Bagsvaerd Copenhagen — Denmark

SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Lai Jūsu piederīgie dāvanu saiņus saņemtu vēl pirms Ziemas svētkiem, laipni lūdzam pasūtinājumus nodot nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz š. g. 20. NOVEMBRIM.

Izpildīsim, protams, arī nekavējoties, pēc minētā datuma ienākušos pasūtinājumus, bet par šo saiņu saņemšanu laikā nekādu garantiju nevaram uzņemties.

Pārtikas u. c. precēm spēkā mūsu jaunais cenrādis Nr. 46.

Kam tā vēl nebūtu, lūdzam pieprasīt ar augšējo adresi.

IMANTA PARCEL SERVICE

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

D a b ū j a m s

TREJI VĀRTI — žurnāls literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei $1.25

Jau iznākuši: 1., 2., 3. un 4. numurs. Pieņemam arī abonēšanas maksu — $7.00 gadā.

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Nosūtiet savlaicīgi pārtikas saiņus saviem piederīgiem uz svētkiem!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros.

2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, bruto 10 kg 18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg 19.75
4— iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 32.00
6— 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg 16.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg 22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg 25.00
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg 32.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg 38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg 38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.50
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg 81.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots 35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes 30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 58.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu .... $ 39.90
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis dubultots $36.50
Nr. 45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts kopā 38 mārc. $49.50
Nr. 46 — 5. kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr. siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 g pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 g pipari, 200 g lauru lapas, 50 g vaniļas cukurs — 38 mārc. .... $ 37.00

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV GRĀMATNĪCAS

— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30— 5 p. p., sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

Mūžīgā mierā aizgājusi mūsu mīļā māte, māsa un svaine

ELIZEBETE ILDENS

dzim. PURIŅŠ

dzimusi 1885. g. 6. martā, mirusi 1967. g. 23. oktobrī Latvijā.

Guldīta Ikšķiles kapos 28. oktobrī.

Gan mīlestībā klusi
Par tevi asras birst,
Bet sirds ko zaudējusi,
To tā vairs neaizmirst.

Viņu mīļā piemiņā paturēs:

DĒLS, MĀSA UN SVAINIS DZIMTENĒ,
MEITA UN ZNOTS KANADĀ

PĀRSŪTĀM naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIAN MUSIC

2 IZCILI JAUNIZDEVUMI

LP 16

Ādolfs Kaktiņš, Mariss Vētra, Amanda Liberte-Rebāne dzied operārijas un tautas dziesmas.

LP 031

Latgaļu populārās tautas dziesmas Rūtoj bite rūtoj saule, Lobs ar lobu sasatyka, Tōļi dzeivoj mona mīlō, Tolka tolka bōleņam u. c., izpilda vokāli ansambļi, koŗi ar koklēm un orķestri.

Visas Latvian Music skaņu plates iespiež pasaulslavenā Deutsche Grammophon Gesellschaft. Tādēļ techniskā kvalitāte vienādi augstvērtīga abu šo firmu izdevumiem, bet brīnišķā latviešu mūzika atskan gan tikai no Latvian Music skaņu platēm.

P i e p r a s i e t

DV Grāmatnīcai

491 COLLEGE ST. Toronto 4.

Tālr. 921 - 7121

LP @ $6,- / EP @ $1,50 + takse.

Skaistas

MINKU ĀDIŅAS

apmetņiem, apkaklēm un dāmu apģērbu rotājumiem par ražotāja cenām.

Tuvāka informācija pa telefonu: Toronto 767-9130.

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

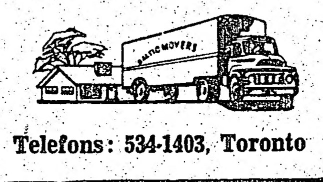

Telefons: 534-1403, Toronto

Vai esat nokārtojuši abonementu?

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Pīters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aizlešanu, dzeja	$4.00
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, rom.	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom.	$4.80
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, sprediķi	$2.40
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņgu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
A. Ruņģis — Pats esi kungs, pats	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu kaŗavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet

Tālr. 921-7121

DVG RĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

Kremļa ēna pār rietumu pasauli

Boļševiku revolūcijas 50 gadu atcere izskanējusi ar komūnistiem parasto troksni. Maskava atgādināja lielīgu un izšķērdīgu namatēvu, kas savas daudzās ikdienas vajadzības un nepieciešamības viesu priekšā mēģina noslēpt aizārējas bravūras. Ar ordeņiem un medaļām apkārušies viesi noskatījās lielajās masu parādēs, kuŗu blakus nolūks bija visus krietni sabiedēt par padomju militāro spēku, ar kuŗa draudiem Maskava cenšas brīvo pasauli pakļaut saviem politiskajiem mērķiem.

Viesi ir dažādi — untumaini un nesavaldīgi, kā sarkanās Ķīnas pārstāvji, kas atstāja svinīgo sanāksmi namatēva Brežņeva runas vidū, un „kautrīgie", kas jau tūlīt nosarkst, tikko saņem goda ielūgumu, vai tikai citi domā, ka tāds varētu tikt saņemts. Tā Londonas „Sunday Telegraph" ziņāja vēstīt, ka komūnistu svētkos bijuši ielūgti arī Kanadas militārie pārstāvji, ko aizsardzības ministrija kategoriski noliedz; ministrs Kadjē paskaidrojis, ka neviens Kanadas virsnieks šādu ielūgumu nav saņēmis, ko apstiprināja arī aizsardzības štāba priekšnieks ģen. J. V. Allards. Tas pats britu laikraksts ziņoja, ka Pad. savienība izteikusi vairākus slepenus priekšlikumus, lai nodibinātu ar Kanadu militāru kontaktu, ieskaitot arī ģen. Allarda ielūgumu boļševiku revolūcijas 50. gadadienā Maskavā.

„The Sunday Telegraph" nupat nācis klajā arī ar citu sensācionālu, bet tagad ne vairs sevišķi pārsteidzošu ziņu: Francijā notiek kopīgas padomju un franču militārās apmācības kā daļa no Francijas — Pad. savienības militārās apmaiņas programmas. Laikraksts arī raksta, ka līdzīgi mēģinājumi militārai saskarei no Maskavas puses notikuši arī ar Kanadu un Beļģiju. Kanadā attiecīgās aprindas noliedz, ka būtu bijis kāds tuvināšanās mēģinājums no Pad. savienības puses. Zināms skaits kanadiešu gan ielūgts Maskavas svinībās, bet nav informācijas par Kanadas valdības reprezentēšanos tajās. Ielūgumu saņēmuši arī daži vecākie Kanadas virsnieki.

„The Sunday Telegraph" redaktors Gordons Bruks—Šepards ziņojumā no Briseles komentē, ka Francija starp 14 NATO partneŗiem tagad atrodas zem lielas jautājuma zīmes, tāpat kā visa drošības sistēma. Prezidenta Degolla militārās sarunas ar Maskavu radījušas lielu neuzticību Bonnā, kas savukārt var radīt pēkšņu lūzumu starp Bonnu un Parīzi, iejaucot visu NATO aizsardzības organizāciju.

Cik līdz šim zināms, kāds padomju izplētņu lēcēju vienība maršala Zacharova vadībā jau atrodas ceļā uz Franciju, kas apstiprinājusi, ka bijušas jau iepriekš plānotas „mazā apmēra padomju un franču kaŗaspēka daļu apmaiņas". Cik tālu šī saskare gājusi, vēl nav skaidrs, bet Bonnas reakcija ir spēcīga. Rietumvācijas valdība paziņojusi, ka piespiedīs Franciju tuvāk izskaidrot padomju izplētņu lēcēju ierašanos Francijas militārajos centros.

Apvienotajās nācijās pretkomūnistiski demonstranti pārtraukuši sēdi, kad Poļijas delegāts Bogdans Morovics apsveicis Pad. savienību boļševiku 50 gadu revolūcijas svētku gadījumā. Poļu delegāta runu demonstranti ar kliedzieniem pārtraukuši: „Nost ar padomju valdību!" Drošības sargi izvadīja nemierniekus no sēdes zāles, tā ka uz īsu brīdi pārtrauktā sesija varēja turpināties. Sapulce tieši apskatījusi visai maznozīmīgu tematu — sieviešu diskrimināciju. Polis izmantoja gadījumu apsvelkt revolūcijas atceri pirms pievēršanās savai oficiālajai runai.

Vēl nav norimis arī troksnis, kas sacēlās pagājušās nedēļas sākumā, kad pie Pad. savienības sūtniecības Otavā ap 400 demonstrantu traucēja sūtņa Špedko rīkoto vodkas vakaru ar tostu uzsaukšanu boļševiku revolūcijai un Kremļa valdniekiem. Pēc iebaudītiem vodkas mēriņiem un kaviāra maizītēm vislielākās galvassāpes, liekas, pašlaik jāizcieš Kanadas ārlietu ministram Martinam, kuŗu demonstranti apveltīja ar saucieniem „Red Martin". Sūtnis Špedko, par spīti izmainītajiem komplimentiem ar Kanadas ārlietu ministru viesību laikā, vēl ilgi, laikam, nebeigs „kasīties" par padomju sūtniecības nama apsmiešanu un traucēto vodkas „partiju", kaut visi zaudējumi rūpīgi aplēsti jau otrā dienā un nav ne mazāko šaubu, ka Kanadas valdība tos pilnā mērā atlīdzinās, varbūt vēl ar uzviju. Sūtniecība pārmet Martinam „izlocīšanos no vainas" un uzbrūk Otavas policijai, ka tā nav darījusi visu iespējamo, lai novērstu „mežonīgo demonstrāciju". Sūtniecības pārstāvis Doļņicins atsaucies uz starptautiskiem likumiem, ka Kanadas valdība atbildīga par sūtniecības drošību, bet pēdējā to esot ignorējusi.

Kanadas ārlietu ministrija tomēr ir citādos ieskatos, jo visi piesardzības līdzekļi ievēroti, bet brīvā valstī mierīgas demonstrācijas atļautas, un katrs pilsonis savus uzskatus var brīvi izteikt. Ar sarkano krāsu apslacītās sūtniecības kāpnes ir notīrītas, izsistie logi iestikloti un ēkas apkārtne apslaucīta uz Kanadas valdības rēķina. Izņemot pašas nepatikšanas sūtnim Špedko, viss ap padomju reprezentācijas centru ir atkal kā agrāk.

Arī Otavas policija bija gādājusi par visiem drošības līdzekļiem, norīkojot pie padomju sūtniecības ap 20 drošības sargu un „melno Bertu" gadījumam, ja kādu pārāk iekarsušu demonstrantu vajadzētu aizvest uz iecirkni. Policijas priekšnieks A. Kevans uzsveŗ, ka viņa darbinieki darījuši visu, saskaņā ar pilsētas likumiem kontrolējot demonstrantus. Viņš ir pilnīgi apmierināts ar policijas izturēšanos pret demonstrantiem, no kuŗiem 5 aizturēti. Pilsētas noteikumi prasa, lai viesi varētu brīvi ieiet un iziet no sūtniecības ēkas, un šādu iespēju policija tiem nodrošinājusi. Kā jau ziņojām, 5 aizturēto personu vidū par sabiedriska miera traucēšanu bija arī latvietis — 21 gadu vecais Pēteris Freibergs no Otavas, kas par vainīgu nav atzinies. Viņš arī bija vienīgais no šiem pieciem, kuŗus pret 30 dol. drošības naudu atlaida, kas ieradās tiesā.

Raksturīgi, ka tikai otrā dienā pēc notikušas demonstrācijas sūtniecības mauriņa zālē „atrasta" pudele ar benzīnu. Sūtniecības 2. sekretārs Doļņicins apgalvojis, ka viņš „atradis" plastikas traukus, kas bijuši piepildīti ar kādu ātri degošu pelēku pulveri. Viens no šiem traukiem atradies sūtniecības ēkas zālājā, otrs — atkritumu tvertnē. Pulveris neesot bijis dinamīts, bet tūlīt aizdedzies, tikko tam pielikts sērkociņš.

Demonstrācijas vadītājs Džons Hladuns, Ukraiņu brīvības līgas dalībnieks, izteicās, ka demonstrācijas pie padomju sūtniecības regulāri notiek jau kādus 8 gadus. — „Viņi izsūtīja mums pretī savus sulaiņus — čekistus vai citus — un smējās: „Kāds mazs bariņš! Kādēļ jūs nevarat dabūt vairāk?" stāstīja Hladuns. „Šogad mēs dabūjām vairāk!"

Nebūtu jābrīnās, ja demonstrantu pulkā, kas šogad pie padomju sūtniecības bija lielāks nekā visās iepriekšējās reizēs, kā to bija „vēlējušies" Špedko dienderi, būtu iemaisījušies jaunieši, kuŗiem lielu prieku sagādā logu dauzīšana, akmeņu un jēlu olu sviešana. Hladuns pielaida iespēju, ka tie būtu varējuši būt studenti. Tāpat nav izslēgta iespēja, ka demonstrantos varēja iejaukties arī kādi ASV nēģeru tipa demonstrētāji, kādu vasarā tur bija vai cik, ja gribam noticēt apgalvojumam par benzīna kannām un pelēkajiem pulveŗiem, kas aizdegušies no padomju sērkociņa.

Tā ir laba pieredze, ka politiskās demonstrācijās rūpīgi jāseko, lai demonstrantu vidū neiejauktos personas, kuŗām patīk nekārtību celšana un huligāniska rīcība, vai nu tikai pašu priekam vien, vai arī kādam samaksātam pakalpojumiem. Uz pēdējo iespēju palaikam vērš uzmanību daži aizdomīgi fakti un situācijas.

Komūnistu jubilejas izskaņu Ziemeļamerikā varētu pabeigt ar ASV ārlietu ministra Raska vodkas glāzīti, kuŗu viņš pacēlis Pad. savienības sūtniecības „vodkas partijā" Vašingtonā uz Kremļa valdnieku veselību un iztukšojis vienā metienā. Šī glāzīte atstājusi bumbas sprādziena iespaidu ASV kongresā, kuŗā demokrats Tomas Aberneti iesaucies: „Tas ir negods un bezkaunība!"

Varbūt, tas ir arī kaut kas vairāk, ja zinām, ka Vietnamā amerikāņu kaŗavīri katru dienu mirst Maskavas piegādāto ieroču uguni.

ESIET EKSPERTS DĀVANU SŪTĪŠANĀ UZ ĀRZEMĒM

sūtiet visus dāvanu saiņus agri

ZIEMSVĒTKU EIROPAS SŪTĪJUMU
pēdējie nosūtīšanas termiņi

Parastais pasts: vēstulēm — 17. novembris

Gaisa pasts: saiņiem — 8. decembris; vēstulēm 11. decembris

POSTES CANADA POST

UN JŪSU MIĻIE TOS SAŅEMS LAIKĀ

Pasta informāciju skat. tālruņa dzeltenajā grāmatā.

Komūnisma bankrota 50 gadu

(Pārnesums no 1. lpp.)

vācu naudu boļševiki tūlīt sāka publicēt milzīgā formāta „Pravdu", „Okopnaju Pravdu" („Ierakumu Patiesību), kuŗa speciālizējās uz armijas graušanu frontē u. c. laikrakstus un neskaitāmus uzsaukumus. Ļaudis nevarēja vien nobrīnīties, kur mazajai boļševiku partijai, kas sastāvēja no nabaga emigrantiem un atsvabinātiem cietumniekiem vai izsūtītajiem, pēkšņi radušies tik milzīgi līdzekļi, jo laikrakstus un uzsaukumus lielā mērā izdalīja par velti.

Boļševiku sēkla krita uz auglīgu zemi, dīga un brieda dienām un naktīm, jo viņi bija pirmklasīgi demagogi un tumšu masu vadoņi. Viņi neierobežojās ar kādām ētikas normām un pameta kareivjiem, zemniekiem un strādniekiem pievilcīgus saukļus, piemēram: „Tūlītēju mieru bez aneksijām un kontribūcijām!", „Zemi un brīvību!", „Visu varu strādnieku, zemnieku un zaldātu padomēm!" u. t. t. Viņi aicināja kareivjus atgriezties pie savām sievām un līgavām, kopā ar citiem zemniekiem izdarīt pašiem agrāro reformu, kuŗu Kerenska valdība vilcinot, gribēdama tautai zemi noblēdīt, lai atstātu to muižniekiem. Ļeņins kūdīja zemniekus negaidīt uz valdības agrāro reformu, bet pašiem ņemt muižnieku zemi un inventāru, sadalīt to savā starpā, vadoties no morāles „Grab nagrabļennoe!" (Laupi salaupīto!), ko zemnieki dažās vietās sāka arī darīt.

Jau vasaras vidū boļševiki jutās tik stipri, ka mēģināja sacelšanos, kas gan neizdevās.

Politiski nespējīgā Kerenska valdība nekādu mācību no tā neguva. Ja tā steidzīgi būtu sasaukusi tautas tik ilgus gadus gaidīto satversmes sapulci, kuŗa pieņemtu agrārreformas likumu, sadalot muižnieku un baznīcu latifundijas Krievijas 100 miljoniem zemnieku par īpašumu. nekāda boļševiku revolūcija vairs nedraudētu. Bet valdība vilcinājās. Kad tā vēl izdarīja neticamo muļķību, pavēlot armijai doties uzbrukumā un nesajēdzot, ka ar boļševiku aģitācijas demorālizētu armiju, kas jau „brāļojas" ar vācu kareivjiem un nepacietīgi gaida demobilizāciju, vairs nav iespējams kaŗot, — Krievijas bruņoto spēku vairākums dažu dienu laikā kļuva par boļševiku piekritējiem.

Ar to arī izskaidrojams, kādēļ matroži un zaldāti bija nonākuši boļševiku iespaidā un atradās Ļeņina un viņa biedru rīcībā 1917. gada novembŗa apvērsuma izdarīšanai.

Vācu ģenerālštāba doto uzdevumu Ļeņins bija spīdoši veicis ar Kerenska valdības negribētu palīdzību: krievu armija pameta fronti un devās mājās. Vācu armija sekoja tās pēdās un ieņēma milzīgus apgabalus, arī Baltiju.

Pēc novembŗa militārā apvērsuma boļševiki pasludināja to par sociālo revolūciju un straujā tempā uzsāka izdot sociālizācijas dekrētus, „buržuazijas" un „kontrrevolūcijas" iznīcināšanu ar cilvēku slepkavošanu, radot neaprakstāmu chaosu, badu un terroru. Krievijas zemnieku tauta, kas gribēja gan „brīvību un zemi", bet ne sociālismu un terroru, sāka noprast, ka noticis kaut kas ļoti nelāgs ar boļševiku apvērsumu, it sevišķi, kad tai kļuva zināms, ka vācieši ieņēmuši milzīgus Krievijas apgabalus. 1917. gada 9. decembrī sanākušajā zemnieku deputātu kongresā boļševiki dabūja tikai 91 deputātu no 789 kopskaita, bet sociālrevolūcionāri 655 un pārējās grupas 43. Daudz labāk neveicās boļševikiem arī Viskrievijas satversmes sapulces vēlēšanās, kuŗas notika novembrī un decembrī. Boļševiki, nu jau kā valdošā diktātūras partija arī tajās piedalījās, mēģinot vēlēšanas visādi iespaidot un cerot iegūt vairākumu un tautas akceptu izdarītajam apvērsumam. Izrādījās, ka arī šajās vēlēšanās boļševiki palika mazākumā, iegūstot tikai 175 vietas no 707 kopskaita. Kad 1918. gada 5. janvārī beidzot sanāca tautas tik ilgi gaidītā satversmes sapulce, tā ievēlēja par savu priekšsēdi nevis Ļeņinu, bet gan sociālrevolūcionāru Viktoru Černovu un noraidīja priekšlikumu atzīt novembŗa apvērsumu. Tad Ļeņins pavēlēja sarkangvardiem legāli ievēlēto Černovu padzīt ar durkļiem. Visās Krievijas malās sākās protesti un gatavošanās uz pilsoņu kaŗu. Boļševiku mazākumam, kas par katru cenu tomēr gribēja palikt pie varas, neatlika nekā cita, kā uzsākt vēl asiņaināku terroru.

Revolūcijas lielstratēģa, bet ļoti vājā jaunuzbūves architekta Ļeņina smadzenes, kuŗas grauza ļauna slimība, kas viņu jau 54 gadu vecumā noveda kapā) bija izplānojušas slimīgu domu par politiskās varas *maģisko* visvarenību, kuŗa varētu pārveidot arī cilvēka domāšanu un dvēseli. Šai komūnisma pravieša ilūzijai vēl arvien tic visu zemju komūnisti, tādēļ arī tik ļoti nopūlās ar t. s. smadzeņu mazgāšanu. Šī kardinālā domāšanas vai arī pasaules uzskata kļūda atrodas komūnisma 50 gadu idejiskā un praktiskā bankrota pamatā. Rezultātā piedzīvoti varmācības, masu slepkavību, genocīda, verdzības, melu, baiļu un tautas nabadzības 50 gadi. Visi milzīgie upuŗi bijuši velti. Daudz labākus jaunuzbūves rezultātus varēja sasniegt demokratiskā ceļā, nebraucot pa asiņaino ciešanu jūru, bet par to nākošajā rakstā.

(Ievadraksta II daļu sniegsim 25. novembŗa numurā)

ARĪ KLIVLENDA VALDĪS NĒĢERIS

Asā vēlēšanu cīņā par Klīvlendas pilsētas galvas amatu sacentās republikāņu nominētais kādreizējā ASV prezidenta mazdēls Sets Tafts un demokratu kandidāts nēģeris K. Stoks. 8. novembŗa rītā radio vēstīja, ka ar 2000 balsu vairākumu uzvarējis K. Stoks. Tā atkal vienu ASV pilsētu turpmāk pārvaldīs melnādains politiķis.

RIGAS BASKETBOLISTU UZVARAS ZVIEDRIJĀ

Novembŗa sākumā Zviedrijā viesojās latviešu basketbola vienība no okupētās Latvijas, kuŗas sastāvā bija 11 spēlētāju: V. un G. Muižnieks, C. Ozers, J. Vēršītis, J. Krūmiņš, O. Jirgensons, K. Strēlis, Br. Drake, V. Eglītis, A. Gulbis un E. Zeidaks. Viņus pavadīja treneŗi O. Altbergs un M. Valdmanis.

Pirmo spēli pret zviedru Erebrū YMCAs vienību latvieši uzvarēja ar impozantu 107—45 rezultātu, bet Zviedrijas valstsvienību pieveica divas reizes ar 95—74 un 98—70 punktu starpību. Pārsteigums zviedriem bija latviešu gaŗie augumi, sevišķi Jānis Krūmiņš (2,18 m).

Šoreiz latviešu sportisti uz ārzemēm bija izlaisti bez krievu poļitruka uzraudzības un varēja Zviedrijā kustēties samērā brīvi. Zviedrijas latvieši savus tautiešus no dzimtenes uzņēma ļoti sirsnīgi.

—s.

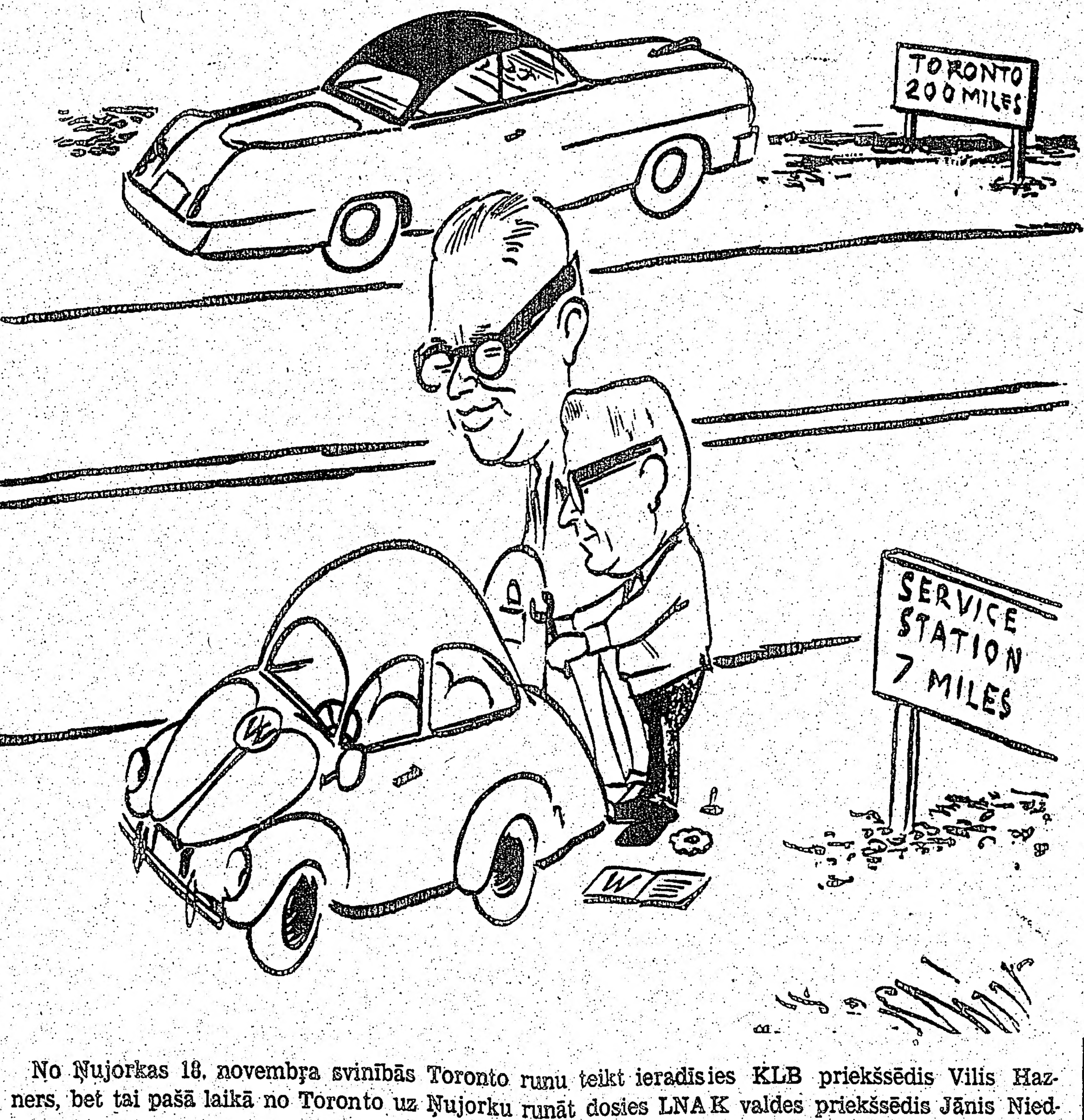

No Ņujorkas 18. novembra svinībās Toronto runu teikt ieradīsies KLB priekšsēdis Vilis Hazners, bet tai pašā laikā no Toronto uz Ņujorku runāt dosies LNAK valdes priekšsēdis Jānis Niedra.

Hazners: „Kas noticis, Jāni?"

Niedra: „Laikam būs izkritusi kāda skrūvīte."

Hazners: „Ar tiem mazajiem jau tā bieži gadās."

Ed. Keiša karikatūra

I. JANKOVSKIS
REALTOR

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI TORONTO un PROVINCĒ

3 BIROJI

87 Roncesvalles Ave., Toronto 3,
tel. 533-8553

982 Danforth Ave., Toronto 6
tel. 461-6364

30 Simcoe St., Collingwood, Ont.,
tel. (705) 445-2800

★ Īpaša valdības komisija jau ilgāku laiku pētī sabiedrības, ārstu un organizāciju noskaņojumu jauna abortu likuma izstrādāšanai. Sakarā ar to radusies „Organizācija nedzimušu bērnu aizstāvēšanai", kuŗas pārstāvji ir kategoriski pret jebkāda veida abortiem, pat izvarošanas gadījumus ieskaitot, jo abortu legālizēšana būtu solis uz nacionālu dekadenci. Nedzimušo bērnu aizstāvji iesnieguši valdības komitejai 26 lpp. protesta rakstu, norādot, ka nākošais solis šādā likumdošanā varētu vest arī pie garā slimo, nespējīgo un veco ļaužu iznīcināšanas...

☆ Fluoridācijas aizstāvjiem lielas nepatikšanas sagādā notikumi Danvillē, Ontario. Mazajā pagastā lauksaimnieki jau gadiem bezpalīdzīgi vēro, kā iznīkst viņu ganāmpulki, ganoties laukos, kuŗos lopbarību saindējuši fluorīda nokrišņi no tuvējās fabrikas — Electric Reduction Co. Cietuši ne vien lopi, bet arī apkārtējo saimnieku veselība nopietni apdraudēta. Ontario veselības ministrs M. Daimonds sūdzības nav ievērojis, arī pagasta valdes locekļi zobojušies par farmeŗu „stīvajiem kauliem". Vairāki lauksaimnieki griezušies pie speciālista Dr. Valdbota Detroitā, kuŗš konstatēja fluorozi resp. stipra mēra saindēšanos ar fluoru. Sabiedrības interesi šai notikumā izraisīja Dr. Valdbota, kuŗu Daimonds apzīmēja par vienu no pasaules lielākajiem ekspertiem fluorozes gadījumos, intervija televizijā. Daimonds tad iecēla 3 vīru komisiju šīs problēmas pētīšanai. Piezīmējams, ka Dr. Valdbots ir konsekvents ūdens mākslīgas fluoridācijas oponents un izteicies, ka Danvilles iedzīvotāji paredzot ieceltās komisijas mēģinājumus „visu šo lietu nomazgāt baltu". Izmeklēšana vēl nav beigusies.

☆ Pasaules izstādei Montreālā beidzoties, pārrunās par izstādes lielā laukuma un celtņu izmantošanu noskaidrojies, ka Montreāla vēlas paturēt daļu tautu paviljonu. Dažas celtnes izmantos jaunas franču universitātes izveidošanai, citās rīkos izstādes turpmākos gados. Nākamā gada izstādes temats būtu „Jaunība un miers". Paturēs arī Expo teātri, „Habitat" mājokļus, mākslas galeriju u.c. Izstādes deficīts ir 250 milj. dol., kuŗus segs Montrealas pilsētas valde, Kvebekas un federālā valdība, pēdējai maksājot 50%.